

KWIECIEŃ, 1928.

Nr. 4.

NOWE TORY

LES VOIES NOUVELLES

ORGAN NACZELNY POLSKIEJ KONFEDERACJI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH. MIESIĘCZNIK.
REVUE MENSUELLE DE LA CONFÉDÉRATION POLONAISE DES TRAVAILLEURS INTELLECTUELS.

AVRIL, 1928.

VARSOVIE — SZPITALNA 1 m. 3.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, SZPITALNA 1 m. 3. TEL. 295-85.
KONTO CZEKOWE W P. K. O. — 16.215.

Z A W I A D A M I A M Y

WSZYSTKICH NASZYCH CZYTELNIKÓW,
IŻ NUMER NINIEJSZY

„NOWYCH TORÓW”

*rozsyłamy po raz ostatni gratis, jako oka-
zowy. Nadal posyłać będziemy tylko
tym, którzy opłacą prenumeratę*

WARUNKI PRENUMERATY NA OSTATNIEJ STRONIE TEKSTU

Administracja „NOWYCH TORÓW”

Z a r e z e r w o w a n e

dla

Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych
(„OTUS”)

WARSZAWA, UL. NOWY ŚWIAT Nr. 33

T E L E F O N Y: Nr. Nr. 287-30, 28-73 i 128-43.

GŁOSY PRASY O NOWYCH TORACH

„Przed kilku laty powstała Międzynarodowa Konfederacja Pracowników Umysłowych, która już odprawiła 4 kongresy i która posiada gałąź polską, objawiającą swoje istnienie i działanie w osobnym miesięczniku p. t. „Nowe Tory“.

ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI

Orędownik Wielkopolski — Poznań 3 marca 1928 r.

„Nowe czasopismo, organ naczelny Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych, miesięcznik „Nowe Tory“ — oznacza solidne, widoczne dla kraju i zagranicy łożysko, któremu sunie wartki już i wezbrany nurt życia organizacyjnego polskiej inteligencji pracującej...”

„Inicjatywa i zapał wytrzymały próbę realizacji: „Nowe Tory“ są już faktem, są realnym czynnikiem, z którym liczymy się w kraju i z którym nie można nie liczyć się zagranicą. „Nowe Tory“ spajają, organizują i instruują polską inteligencję pracującą; są ważnym i celowym łącznikiem pomiędzy Międzynarodową Konfederacją a poszczególnymi konfederacjami narodowymi...”

M. POZ.

Epoka — Warszawa, 19 marca 1928 r.

„La nouvelle publication présente un niveau élevé aussi bien au point de vue du choix des articles de leur rédaction et de l'aspect graphique. Elle embrasse l'ensemble du mouvement des travailleurs intellectuels en Pologne et à l'étranger. „Les Voies Nouvelles“ sont la première et l'unique revue dans le monde entier de ce domaine ayant un caractère international”.

(Nowe to pismo zarówno pod względem doboru artykułów, jak i redakcyjnym i graficznym stoi na wysokim poziomie. Ujmuje ono całokształt ruchu zawodowego pracowników umysłowych w Polsce i zagranicą „Nowe Tory“ są pierwszym i jedynym pismem w świecie w tym zakresie o charakterze międzynarodowym).

Messenger Polonais — Warszawa, 22 lutego 1928 r.

„La Confédération Polonaise des Travailleurs Intellectuels vient de faire paraître un bulletin mensuel sous le titre: Nowe Tory (Les Voies Nouvelles). Cette revue a ceci de particulier qu'elle est, à notre connaissance, la seule publication consacrée aux problèmes intéressant les travailleurs intellectuels au point de vue social, économique ou professionnel et présentant en même temps un caractère international. Il est aussi à noter qu'elle est rédigée en français et polonais. Le communiqué de la section anglaise est rédigé en anglais. Dans ce premier numéro nous avons lu avec plaisir un article du sénateur français Henry de Jouvenel et un autre de feu Żeromski, célèbre écrivain polonais, très connu à l'étranger, qui expose le problème de l'organisation des travailleurs intellectuels. Nous saluons avec plaisir cette nouvelle publication.”

(Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych wydała miesięcznik pod tytułem „Nowe Tory.” Miesięcznik ten ma charakter specjalny, gdyż o ile wiemy, jest to jedyne pismo poświęcone zagadnieniom interesującym pracowników umysłowych z punktu widzenia społecznego, gospodarczego i zawodowego, a jednocześnie noszącego charakter międzynarodowy. Należy zaznaczyć, iż redagowane jest po polsku i francusku, komunikat oddziału (Konfederacji) angielskiego podany jest po angielsku.

W pierwszym numerze znajdujemy z wielką radością artykuł senatora francuskiego Henry de Jouvenel'a i drugi, napisany przez ś. p. Żeromskiego, znakomitego pisarza polskiego, znanego szeroko zagranicą, podnoszący problem organizacji pracowników umysłowych. Z radością witamy to nowe pismo.

Pax — Paris, 23.III. 1928.

Prócz tego wzmianki o Nowych Torach zamieściły następujące pisma: **Kurjer Księgarski** w № 12 z dn. 15 II 1928 r. **Gazeta Warszawska Poranna** z dn. 16 lutego 1928 r. **Przegląd Księgarski** w № 8 z dn. 19 lutego 1928 r. **Kurjer Poranny** z dn. 27 lutego 1928 r. **Dziennik Lwowski** z dn. 11 marca 1928 r.

W E Z W A N I E!

Kupując w firmie, której ogłoszenie wyczytałeś w „Nowych Torach” nie zapomnij Zarządowi firmy nadmienić jakie pismo zwróciło Twoją uwagę na daną firmę.

Administracja „NOWYCH TORÓW”.

NOWE TOR Y

LES VOIES NOUVELLES

ORGAN NACZELNY POLSKIEJ KONFEDERACJI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH. MIESIĘCZNIK.
REVUE MENSUELLE DE LA CONFÉDÉRATION POLONAISE DES TRAVAILLEURS INTELLECTUELS.

AVRIL, 1928.

VARSOVIE — SZPITALNA 1 m. 3.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, SZPITALNA 1 m. 3. TEL. 295-85.
KONTO CZEKOWE W P. K. O. — 16.215.

Głosy przywódców ruchu konfederacyjnego

o celach i zadaniach scalenia ruchu zawodowego pracowników
umysłowych

Szereg wybitnych działaczy i przywódców ruchu zawodowego pracowników umysłowych w krajach, objętych Międzynarodową Konfederacją, wypowiedział się w czasie od 1919 roku, to znaczy od pierwszych poczynąń Francji nad utworzeniem Francuskiej Konfederacji do chwili obecnej, o konieczności scalenia ruchu zawodowego pracowników umysłowych zarówno na terenie danego kraju, jak i następnie na terenie międzynarodowym.

Dziś sprawa ta dojrzała, w niektórych krajach stała się palącą (np. w Polsce); redakcja „Nowych Torów“ uważa za konieczne przypomnienie działaczom konfederacji narodowych w skrócie historycznym myśli ich przywódców, bądź ujętych w formę odezw, bądź wypowiedzianych na kongresach międzynarodowych.

Dn. 18 marca 1920 r. KOMITET TYMCZASOWY FRANCUSKIEJ KONFEDERACJI ogłosił następujący manifest do pracowników umysłowych.

„C. T. I. jest otwartą dla wszystkich zrzeszeń pracowników umysłowych. Reprezentuje ona, jednoczy i broni interesów tych wszystkich, których głównymi środkami do życia nie jest ich praca fizyczna, ani zyski z ich prywatnej własności, ale praca rozumu i dzieła ich myśli.

Od wynalazcy, który stworzył myśl przedsiębiorstwa, do dyrektora, który ją w czyn wprowadził, jedność metody i interesów wiąże tych, którzy organizują pracę i dają ruch kapitałowi. Nie tylko wykształcenie łączy specjalistę w handlu, czy w przemyśle, urzędnika, profesora, prawnika, filozofa, pisarza i artystę; tych, którzy dają społeczeństwu swoje myśli, estetykę, metody intelektualne i ekonomiczne, prawo i naukę, ale obowiązek i mus dźwigania wspólnie inicjatywy wiecznego dążenia naprzód — postępu.

Kapitalista, nie bojąc się o ruinę, może spać spokojnie na zdobytych pieniądzech,

one same dalej będą mu przynosiły zyski, robotnik i rolnik może dojść do maximum sprawności w swoim zawodzie. Jakakolwiek jest specjalność pracownika umysłowego, nie wolno mu spocząć na chwilę w ciągłym doskonaleniu siebie, cywilizacji i produkcji pod groźbą, że zawiódł zaufanie tych, którzy mu swój majątek, honor czy wykształcenie zawierzili. Postęp jest ich funkcją społeczną.

Pierwszym celem C. T. I. jest przeciwdziałanie, aby twórcy postępu nie stali się jego ofiarami. Za długo pracownik umysłowy, dla zapewnienia swego bytu, przyzwyczaił się liczyć tylko na swój walor osobisty. Zdawało mu się, że przez należenie do związku czy stowarzyszenia traci coś z wolności osobistej, którą stawiał wyżej od zarobku. Przyszedł czas, który żąda nietylko zrzeszania się w zawodowe organizacje, ALE POŁĄCZENIA WSZYSTKICH INTELIGENCKICH STOWARZYSZEŃ W JEDNĄ POTEŻNĄ ORGANIZACJĘ, któraby mogła bronić nas przed innemi zrzeszonymi potęgami w społeczeństwie. Aby to urzeczywistnić, zwracamy się z wezwaniem do wszystkich pracowników umysłowych. Niech prawnicy pospieszą ułożyć statut dla urzędników; niech zrozumieją profesorowie, do jakiego upadku dąży przemysł w państwie, w którym inżynier po latach długich studjów zarabia tyle, co zrzeszony robotnik.

C. T. I. winna reprezentować w społeczeństwie całość walorów intelektualnych. Wzbronionem jest jej mieszanie się do walk politycznych. Zdając sobie sprawę z rozbieżności interesów różnych zawodów inteligenckich, uważa, że można je zharmonizować według z góry określonego planu.

Metoda pracy C. T. I. polega: 1) na umieszczeniu każdego pracownika tam, gdzie może on dać maximum swoich zdolności, 2) na zapewnieniu mu odpowiedniej do oddawanych usług płacy, 3) na przewartościowaniu zagadnień społecznych, które przede wszystkim są zagadnieniami kierownictwa technicznego, rozstrzyganych drogą nauki i fachowości. Podnosząc w ten sposób w życiu narodu udział i rolę inteligencji, C. T. I. wypełni swój cel, dążąc do organizowania i polepszania produkcji, do organizowania i zagwarantowania sprawiedliwości *).

PRACOWNICY UMYŚLOWI! C. T. I. WZYWA WAS DO UŚWIADOMIENIA WASZYCH PRAW, WASZEJ SIŁY I WASZYCH OBOWIĄZKÓW!

Parę tygodni przedtem, na posiedzeniu organizacyjnem, pod przewodnictwem Henry de Jouvenel'a, w obecności przyzdyjów 20 związków pracowników umysłowych, entuzjastycznie przemawia JOSÉ GERMAIN:

„C. G. T. *) tworzyła się 20 lat, zanim doszła do tej siły, którą dziś posiada, nie zabraknie i nam mocy tworzenia naszej C. T. I. choćby też w ciągu lat 20. Dziś rozdzieleni na małe grupki, nie jesteśmy niczem przy rozgrywającej się walce pracy z kapitałem, ale jeśli połączymy się, będą się musieli z nami liczyć i ci i ci. Wiem, że, aby stworzyć siłę zdrowej opinii po za partjami politycznemi, i siłę kapitału intelektualnego, musimy wyzbyć się być może wielu osobistych ambicij, zbytniego indywidualizmu, może nawet zrobić ofiarę z naszych prywatnych interesów, ale bądźmy spokojni, robimy rzecz wielką i wynagrodzi nas ona sowicie. Kto wie, może przyjdzie dzień, w którym życie zażąda od nas zbawienia Francji i Jej kultury“.

Na pierwszy Międzynarodowy Kongres Pracowników Umysłowych (Paryż, 5, 6 i 7 kwietnia 1923 r.) P. LEON BOURGEOIS, delegat Francji do Ligi Narodów, usprawiedliwiając listownie swoją nieobecność na Kongresie, pisze między innemi:

„W naszych czasach, kiedy życie gospodarcze jest tak niesłychanie utrudnione, że konieczność zapewnienia bytu materialnego całkowicie pochłania pracę ludzką i nadaje

*) Trzy powyższe ustępy podajemy w skrócie

*) C. G. T. — Powszechna Konfederacja Pracy.

jej specjalny kierunek, stało się nieodzownem zabezpieczyć i obronić istnienie tych, bez których rzeczywisty postęp ludzkości byłby niemożliwy.

Obrona ta może stać się skuteczną jedynie drogą zrzeszania się...

Pracując wspólnie z innymi na terenie międzynarodowym przyczynicie się do lepszego wzajemnego zrozumienia się poszczególnych narodów, i jestem pewien, że, przyspieszając wymianę myśli między jednym krajem a drugim, rozszerzycie pojęcie wzajemnego międzynarodowego porozumienia, tak niezbędnego dla pokoju światowego“.

Na tym samym Kongresie prezes Francuskiej Konfederacji p. ROMAIN COOLUS wygłosił obszernie przemówienie, uzasadniając konieczność utworzenia Międzynarodowej Konfederacji. Oto wyjątki z tego przemówienia, których słuszność i waga znaleźć winna zastosowanie przy tworzeniu nie tylko centrali międzynarodowej, ale i centrali pracowników umysłowych w każdym kraju.

„TRZEBA, ŻEBY DZIEŃ 5 KWIETNIA 1923 R. NABRAŁ DLA WSZYSTKICH NARODÓW ZNACZENIA DATY HISTORYCZNEJ, tak jak dla inteligencji francuskiej stała się historyczną data 18 marca 1920 r. Właśnie tego dnia, Szanowni Państwo, powstała w Paryżu Francuska Konfederacja Pracowników Umysłowych. Dotychczas uczeni i artyści, pisarze i profesorowie, adwokaci i lekarze, wszyscy ci, którzy są chlubą i sławą naszego kraju, zadawali się połączeniem się w poszczególne ugrupowania, dla obrony interesów i poszanowania praw swego zawodu. Było w tem coś w rodzaju indywidualizmu zbiorowego, możnaby rzec nawet EGOIZMU KORPORACYJNEGO, który wystarczał dla zaspokojenia mało jeszcze rozwiniętego poczucia solidarności. Ale naza-jutrz po straszliwych wydarzeniach, które wzburzyły światem, powstały takie wiry społeczne wśród wszystkich narodów, podobne do nieoczekiwanych burz, które na olbrzymich przestrzeniach zwiastują wybuch wulkanu lub katarstrolfny przypływ morza, że wszystkie egoizmy, tak zbiorowe jak indywidualne, musiały zrobić bilans swej niemocy i przyznać się do swej bezsilności... Zasadą bezwzględną każdej narodowej konfederacji Pracowników Umysłowych powinno być niewykraczanie nigdy poza TEREN ŚCIŚLE ZAWODOWY, GOSPODARCZY LUB SPOŁECZNY i niepozwalanie sobie na żadne wy-cieczki w dziedzinę polityczną czy religijną, pod groźbą nieuniknionych waśni wewnętrznych, które uczyniłyby ją słabą. Tembardziej też zasadą bezwzględną przyszłej Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych powinno być systematyczne unikanie zagadnień polityki światowej i oddanie się wyłącznie, prawie zapamiętałe, badaniom spraw zawodowych ogólnych, wysuniętych we wszystkich krajach przez inteligencję“.

Na trzecim Międzynarodowym Kongresie (Paryż, dn. 3, 4 i 5 stycznia 1925 roku) została przyjęta w poczet członków Międzynarodowej Konfederacji — Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych, której Honorowe Prezydum stanowili p. MARJA CURIE - SKŁODOWSKA i ś. p. WŁADYSŁAW MICKIEWICZ. Przemówienie Mickiewicza brzmiało, jak następuje:

„Szanowne Panie i Szanowni Panowie! Polska w ciągu przeszło stulecia żyła pod trzema rządami, które zapamiętałe tępiły rozwój jej kultury intelektualnej. Tembardziej odczuwa ona całą radość, że dziedzina wszystkich nauk szeroko jest dzisiaj dla niej otwarta.

Jesteśmy wyjątkowo szczęśliwi, że zebraliśmy się w Paryżu, tej stolicy, która, jak żadna inna, jest łącznikiem narodów.

Poszukuje się w tej godzinie środka powszechnego przeciw wojnie. Pokój światowy nigdy i wyłącznie nie będzie zależał od porozumień międzynarodowych. Kultura intelektualna i moralna, zmieniając umysłowość narodów, zbliży dzień, w którym wszystkie odkrycia naukowe, zamiast pomagać narodom do wzajemnego niszczenia się, pobudzać

będą do wzajemnej pomocy i wzajemnej miłości, aby utworzyć wreszcie jedną wspólną rodzinę“.

Otwierając IV Międzynarodowy Kongres w Wiedniu (6, 7 i 8 kwietnia 1926 r.), rektor prof. H. SPERL, prezes Austriackiej Konfederacji, kończy swoje przemówienie w następujący sposób:

„Najwznioślejsza idea pozostanie bezpłodną aż do dnia, kiedy stanie się zaraźliwą; tak więc idee zdobywają świat nie tyle same przez się, ile przez siłę liczebności swych wyznawców. Miejmy nadzieję, że dążenie do rozwoju naszych konfederacji stanie się ideą tak pociągającą, iż osiągniemy niedługo siłę liczebną, tak, jak posiadamy już potęgę idei. W ten sposób uda się nam, w co nie wątpię, dojść do naszego celu — przytaczam tu słowa ogólnie znanego w naszych czasach pracownika umysłowego Romain Roland'a — celu, jakim jest ocalenie światła kultury, ponieważ to jest naszą rolą“.

Na tym samym kongresie p. EDMUND SIBLICK, ówczesny wiceprezes Międzynarodowej Konfederacji i delegat czechosłowacki, wyjaśnia stosunek narodowych konfederacji do Międzynarodowej, silnie podkreślając przyjętą przez wszystkich zasadę pełnej ich autonomji, zarówno duchowej, jak i organizacyjnej.

„Gorąca nasza wiara zwyciężyła defetystyczny sceptycyzm, uznaliśmy, że jedynie siły zbiorowe mają znaczenie w sytuacji gospodarczej i politycznej naszych czasów. Połączyliśmy się po to w dobrze zorganizowaną zbiorowość, aby tem lepiej bronić indywidualności...“

Jeżeli jesteśmy połączeni międzynarodowo, to nie w tym celu, aby przyspieszyć wzięcie jednolitej międzynarodowej kultury, w której rozplynęłoby się wszystko, co stanowi ducha właściwego każdemu narodowi. Idea ta, tak chętnie przypisywana nam, wiem o tem, przez naszych przeciwników, jest nam zupełnie obca. Naszym ideałem jest, by poszczególne narody wносиły w wielką harmonję wysiłków międzynarodowych to, co charakteryzuje zasadniczo ich właściwy genjusz...“

Jeśli z terenu międzynarodowego przejdziemy na płaszczyznę danego kraju i weźmiemy stosunek oddzielnych centrali zawodowych do łączącej je nadbudowy, nie z punktu widzenia kultury, ale zawodowości — stosunek powinien być identyczny: szeroka autonomia dla poszczególnych centrali zawodowych, dająca im możność pełnego wyzyskania ich indywidualnych właściwości i umiejętne szarmonizowanie przy wystąpieniach nazewnątrż dorobku ich indywidualnych poczynąń.

Wreszcie na bankiecie ostatniego kongresu Międzynarodowej Konfederacji (Paryż, 26, 27 i 28 września 1927 r.) jeden z jej współtwórców i byłý jej prezes HENRI DE WEINDEL przemawia:

„WIELKIM LUDZIOM — WDZIĘCZNA OJCZYZNA“.

Ten piękny przykład triumfującego indywidualizmu, wyryty na frontonie narodowego Panteonu, mieliśmy przed oczami, kiedy tworzyliśmy Francuską Konfederację Pracowników Umysłowych, i później, kiedy przystąpiliśmy do organizowania Międzynarodowej Konfederacji...“

Trzeba dać do zrozumienia tym, którzy rządzą, posiadaczom, a także innym rodzajom pracowników, ponieważ ponad pracą umysłową i pracą fizyczną istnieje PRACA, że nie przez przeciwstawienie interesów prywatnych, czy zbiorowych jednych przeciw drugim, możemy dojść do maximum zaspokojenia naszych potrzeb...

Musimy osiągnąć prawo głosu we wszystkich sprawach dotyczących pracy umysłowej, bądź bezpośrednio, bądź w związku z innymi czynnikami społecznymi. Trzeba być przekonanym, że ta chwila przyjdzie. Vauvenargue powiedział: „Aby dokonać wielkich dzieł, trzeba żyć tak, jakby się nie miało wcale umierać“. To też jeśli potrafimy tak ukochać nasze dzieło, żeby się z niem całkowicie zidentyfikować, nie umrzemy nigdy, bo ono będzie żyło wiecznie.

Posuwajmy się więc naprzód i my pracownicy dnia dzisiejszego i ci, którzy nas jutro zastąpią. Posuwajmy się naprzód po drodze, którą dlań obraliśmy, aż do czasu, kiedy będzie można wyryć na frontonie Panteonu Świata:

„WIELKIM SIŁOM ZBIOROWYM — LUDZKOŚĆ ZORGANIZOWANA“

W powyższym przemówieniu cytuje p. Henri de Weindel zakończenie exposé, wypowiedzianego (w r. 1921) na posiedzeniu Zarządu Głównego młodzieżowej podówczas Francuskiej Konfederacji przez obecnego senatora p. HENRY DE JOUVENEL'A:

„C. T. I. dąży do stworzenia państwa, w którym zawód będzie zorganizowany, klasa społeczna będzie zorganizowana, każda prowincja kraju będzie zorganizowana, i w którym dotychczasowy chaos społeczny, gdzie każdy liczył tylko na własne szczęście i na własne siły, zastąpiony zostanie przez nowy ustrój, dzięki któremu atmosfera stanie się możliwą do oddychania, a produkcja szczęśliwą“.

W Nr. 1 „Nowych Torów“, jakby w uzupełnieniu wyżej cytowanego, p. Henry de Jouvenel woła do pracowników umysłowych wszystkich krajów:

„Nędza wydobyla inteligencję z upierania się przy indywidualizmie i ukorzyła jej dumę. Pracownicy umysłowi zrozumieli, że nie są już panami pola, że obok nich, a często ponad nimi wyrosły nowe potęgi, których mocą było poczucie solidarności.

Zrzeszyli się nie przeciw pracodawcom, robotnikom i rolnikom, lecz aby na tym samym co tamci poziomie DOMAGAĆ SIĘ MIEJSCA DLA CZWARTEJ GRUPY SPOŁECZNEJ, czwartej konfederacji — Konfederacji Pracowników Umysłowych...

Oto dziś, jak i inni pracownicy, jesteśmy zrzeszeni w konfederacje narodowe i Międzynarodową. Dziś zadanie nasze nie jest tem, czem było wczoraj. Ale nie jest ono mniej piękne, gdyż przyszłość wezwie nas do spełnienia w toczonych na oślep walkach ekonomicznych szlachetniejszej może niż rola przywódców — ROLI ARBITRÓW. Pokój społeczny spoczywa w naszych rękach!“

Redakcja „Nowych Torów“

Voix des leaders du mouvement cétéiste

sur le buts et les problèmes de la centralisation du mouvement
professionnel des travailleurs intellectuels

Plusieurs célèbres pionniers et leaders du mouvement professionnel des travailleurs intellectuels dans les pays faisant partie de la Confédération Internationale se sont prononcés depuis 1920, c'est-à-dire depuis les premiers efforts de la France pour créer la Confédération Française, jusqu'à ce jour, sur la nécessité de centraliser le mouvement professionnel des travailleurs intellectuels, tant sur le terrain de chaque pays, que plus tard sur le terrain international.

Aujourd'hui cette question a mûri, dans certains pays elle est devenue pressante (p. ex. en Pologne), la rédaction des „Voies Nouvelles“ trouve donc nécessaire de rappeler aux dirigeants des Confédérations Nationales, dans un résumé historique, les pensées de ceux qui vont en tête de leur mouvement, exprimées soit sous forme d'appel, soit aux Congrès Internationaux.

Le 18 mars 1920, le COMITÉ PROVISOIRE DE LA CONFÉDÉRATION FRANÇAISE des Travailleurs Intellectuels, a énoncé le manifeste suivant:

„La C. T. I. est ouverte à toutes les associations de travailleurs intellectuels.

Elle entend représenter, coordonner et défendre les intérêts de tous ceux, hommes et femmes, qui tirent leurs principaux moyens d'existence, non de leur labeur manuel ou du revenu de leurs propriétés, mais du travail de l'esprit et des oeuvres de la pensée.

De l'inventeur qui a conçu l'entreprise au directeur qui la mène, une communauté de méthode et d'intérêts relie ceux par qui le travail s'organise et le capital se met en mouvement. Ce n'est pas seulement leur éducation qui unit les spécialistes du commerce et de l'industrie, les fonctionnaires, les professeurs, les juristes, les hommes de science, les écrivains et les artistes, ceux dont la société tient sa pensée, son esthétique, ses méthodes intellectuelles et économiques, ses lois et ses cadres, c'est le sentiment d'assumer ensemble l'initiative du progrès.

Le capitaliste peut, sans se ruiner, s'endormir sur des valeurs que des commis font fructifier; l'ouvrier, le paysan ne déméritent pas en répétant chaque jour leur tâche de la veille. Quelle que soit sa spécialité, le travailleur intellectuel, au contraire, ne saurait cesser un instant de se renouveler et de perfectionner la production, sans porter, devant ceux qui lui ont confié leurs intérêts, la peine immédiate de ce manquement à son rôle. Le progrès est sa fonction sociale.

Le premier but de la C. T. I. est d'empêcher que les principaux artisans du progrès en deviennent les victimes.

Trop longtemps, le travailleur intellectuel n'a compté pour assurer son existence, que sur sa valeur personnelle. Il a craint d'aliéner, en adhérant aux associations, aux syndicats, la liberté qu'il mettait au-dessus de ses intérêts matériels...

Le temps est venu¹⁾, qui demande non seulement l'organisation en associations professionnelles, mais aussi L'UNION DE TOUTES LES ORGANISATIONS INTELLECTUELLES en une seule puissante organisation centrale, qui pourrait nous défendre tous contre les autres forces associées de la société. Pour le réaliser nous adressons un appel à tous les travailleurs intellectuels.

Que tous les juristes se lèvent pour le statut des fonctionnaires et des employés.

Que les professeurs comprennent à quelle décadence est vouée l'instruction dans une société où les techniciens obtiennent, à la fin de longues et coûteuses études, un salaire inférieur à celui des ouvriers syndiqués...

La raison d'être de la C. T. I. est de représenter l'ensemble des valeurs intellectuelles. Il lui est donc interdit de s'engager dans la lutte des partis...

Loin d'opposer les conquêtes corporatives les unes aux autres, elle croit à la possibilité de les harmoniser suivant un plan général.

Sa méthode consiste à replacer chacun dans le milieu où il peut donner toute la mesure de sa capacité, à lui assurer une rémunération proportionnée à ses services, à faire prévaloir dans la discussion du problème social, qui devient avant tout un problème de direction technique, les solutions de la science et de la compétence.

En développant ainsi dans la vie nationale le rôle et la part de l'intelligence, la C. T. I. est assurée de remplir son but et de parvenir, pour les oeuvres, à organiser et à améliorer la production, pour les hommes, à organiser et à garantir la justice.

TRAVAILLEURS DE L'INTELLIGENCE, LA C. T. I. VOUS APPELLE À LA PLEINE CONSCIENCE DE VOTRE DROIT, DE VOTRE FORCE ET DE VOTRE DEVOIR.

Quelques semaines auparavant, à la séance d'organisation, sous la présidence de Henry de Jouvenel et en présence des délégués de 20 unions de travailleurs intellectuels, JOSÉ GERMAIN parla avec enthousiasme:

„La C. G. T. se formait pendant 20 ans avant d'atteindre à la force qu'elle possède

¹⁾ Nous citons les passages suivants en abrégé.

aujourd'hui, et il ne nous manque pas de forces pour créer notre C. T. I., fût-ce même aussi en vingt années. Aujourd'hui partagés en petits groupes, nous ne sommes rien dans la lutte entre le Travail et le Patronage, mais si nous nous unissons, et les uns et les autres seront obligés de compter avec nous. Je sais que pour créer la force de l'opinion saine en dehors des partis politiques et la force du capital intellectuel, nous devons résigner peut-être de beaucoup de prétentions personnelles, d'un individualisme superflu, peut-être même de nos intérêts personnels, mais soyons tranquilles, nous collaborons à une grande oeuvre et nous serons largement récompensés. Qui peut nous dire qu'un jour ne viendra pas où la vie exigera de nous le salut de la France et de sa Civilisation“.

Au premier Congrès International des Travailleurs Intellectuels (Paris 5, 6 et 7 avril 1923) M. Leon Bourgeois, délégué de la France à la S. D. N., justifiant son absence au Congrès, écrit entre autres:

À notre époque de vie économique si difficile, où la nécessité d'assurer la vie matérielle arrive à absorber et à orienter le travail humain, il est indispensable de sauvegarder et de défendre l'existence de ceux sans lesquels aucun progrès réel ne serait possible à l'humanité.

Cette défense ne pouvait être effective que par l'association .

En collaborant sur le plan international, vous aiderez les nations à se mieux comprendre et je suis sûr qu'en accélérant les échanges d'idées de pays à pays, vous élargirez cet esprit de mutuelle intelligence internationale qui est indispensable à la paix du monde.

Durant ce même Congrès, le Président de la C. T. I. Française, M. ROMAIN COOLUS, a prononcé un long discours, motivant la nécessité de créer une Confédération Internationale. Voici quelques extraits de ce discours, dont la justesse et le poids devraient être appliqués non seulement au moment de créer une centrale internationale, mais aussi au moment de fonder des centrales de travailleurs intellectuels dans chaque pays.

Il faut que le 5 avril 1923 prenne, pour tous les pays, l'importance d'une date historique, comme l'a prise, pour les intellectuels français, celle du 18 mars 1920. C'est ce jour-là, en effet, Mesdames et Messieurs, que se fondait, à Paris, la Confédération des Travailleurs Intellectuels de France (C. T. I.). Jusque-là, les savants et les artistes, les écrivains et les professeurs, les avocats et les médecins, tous les hommes qui sont l'honneur et qui font la gloire de notre pays, s'étaient contentés de se réunir en groupements particuliers pour défendre les intérêts et faire respecter les droits de leurs professions. Il y avait là une sorte d'individualisme collectif, on peut même dire d'égoïsme corporatif, qui suffisait à satisfaire en chacun le sentiment encore peu exigeant de la solidarité. Mais, au lendemain des événements formidables qui ont bouleversé le monde, de tels remous sociaux se sont produits chez tous les peuples, analogues à ces bourrasques surprenantes qui décèlent à d'immenses distances une éruption volcanique ou un raz-de-marée foudroyant, que tous les égoïsmes, quels qu'ils fussent, aussi bien collectifs qu'individuels, durent faire le bilan de leur impuissance et confesser leur incapacité.

Si le principe absolu de toute C. T. I. nationale doit être de ne jamais quitter le terrain strictement professionnel, économique ou social et de ne jamais se permettre d'incursion dans le domaine politique ou religieux, sous peine d'aboutir fatalement à des dissensions intestines qui la rendraient vite caduque, à plus forte raison, le principe absolu de la C. I. T. I. future doit-il être d'ignorer systématiquement les problèmes de la politique mondiale et de se renfermer rigoureusement et presque farouchement dans l'examen des questions professionnelles générales soulevées dans tous les pays par le travail intellectuel.

Lors du III Congrès international (Paris 3, 4 et 5 janvier 1925) la C. T. I. Polonaise a été admise au nombre des membres de la C. I. T. I. La présidence honoraire de la C. T. I. Polonaise était alors formée par Mme MARIE CURIE-SKŁODOWSKA et feu LAZARUSZ MICKIEWICZ. Voici ce que dit ce dernier:

Mesdames, Messieurs! La Pologne a vécu plus d'un siècle sous trois gouvernements, qui s'acharnaient à entraver sa culture intellectuelle. Elle n'en ressent que plus de joie de ce que le domaine de toutes les sciences lui soit largement ouvert aujourd'hui.

Nous sommes particulièrement heureux de siéger à Paris, cette capitale, qui mieux qu'aucune autre, sert de trait d'union entre les peuples.

On est à la recherche à cette heure d'une panacée contre la guerre. La paix universelle ne dépendra jamais uniquement de conventions internationales. C'est la culture intellectuelle et morale qui, en modifiant la mentalité des nations, rapprochera le jour, où toutes les découvertes scientifiques, au lieu d'aider les peuples à s'entre-détruire, les inciteront à s'entre-aider et à s'entre-aimer pour arriver enfin à former une seule famille.

Ouvrant le IV Congrès International à Vienne (6, 7 et 8 avril 1926) le professeur H. SPERL, président de la C. T. I. Autrichienne, termine son discours comme suit:

La plus sublime idée restera sans effet jusqu'au jour où elle deviendra contagieuse, ainsi les idées ne conquièrent pas le monde en tant qu'idées, mais par la force du nombre. Espérons que le développement de nos confédérations sera une idée si favorable que nous atteindrons bientôt cette force du nombre, comme nous possédons déjà la force de l'idée. Ainsi nous réussirons, je l'espère, à arriver au but — je cite un travailleur intellectuel bien connu de nos jours, Romain Rolland — au but de sauver la lumière de l'intelligence, car c'est notre rôle à nous.

Lors de ce même Congrès M. EMANUEL SIBLICK, alors vice-président de la C. I. T. I., explique les rapports des C. T. I. nationales à la C. I. T. I. en soulignant fortement le principe adopté par tous, celui de leur pleine autonomie tant intellectuelle que d'organisation.

„Notre foi ardente l'emporta sur le scepticisme défaitiste, nous fumes en effet amenés à constater que la collectivité seule comptait dans la situation économique et politique de notre époque. Nous nous sommes alors constitués en collectivité bien organisée, pour pouvoir mieux protéger les individualités.

Si nous nous sommes groupés internationalement, ce ne fut pas pour hâter l'avènement d'une culture internationale, uniforme, où viendrait se délayer tout ce qui forme l'âme propre à chaque nation.

Cette idée, qui, je le sais, nous est volontiers prêtée par nos détracteurs, nous est absolument étrangère. Notre idéal c'est, au contraire, de voir toujours les nations apporter dans le grand concert d'efforts intellectuels internationaux, ce qui caractérise essentiellement leur propre génie“.

Si du terrain international nous descendons au niveau du dit pays, et si nous considérons le rapport des centrales professionnelles particulières à la superstructure qui les unit, non pas au point de vue de la culture mais de la professionnalité — ce rapport devrait être identique: une large autonomie pour les centrales professionnelles particulières leur donnant la possibilité d'exploiter pleinement les particularités individuelles et une harmonisation habile, dans leurs manifestations publiques, du bénéfice de leurs actes individuels.

Enfin au cours du banquet du dernier Congrès de la C. I. T. I. (Paris 26, 27 et 28 septembre 1927) l'un de ses fondateurs et son ancien président, HENRI DE WEINDEL dit:

„AUX GRANDS HOMMES LA PATRIE RECONNAISSANTE“.

C'est en présence de cette très belle leçon d'individualisme triomphant, gravée au fronton de notre Panthéon national, que nous nous trouvions quand nous fondâmes la C. T. I., puis quand nous entreprîmes de constituer la C. I. T. I...

Il faut que nous donnions à comprendre aux dirigeants, aux possédants, aux autres

travailleurs aussi, car au-delà et au-dessus du travail intellectuel ou du travail manuel, il y a LE TRAVAIL, que ce n'est pas plus en opposant des intérêts particuliers ou collectifs les uns contre les autres qu'en dressant des nations ou des individus les uns contre les autres, que l'on peut en obtenir un maximum de rendement...

Il est indispensable que nous réclamions et que nous obtenions le droit d'être entendus et d'être écoutés dans toutes les discussions intéressant le travail intellectuel soit directement, soit dans ses rapports avec les autres puissances constitutives des nations.

Tous ceux qui sont ici entendront-ils sonner l'heure du consentement définitif à ces justes demandes?... Que chacun en soit intimement persuadé.

„Pour exécuter de grandes choses, a dit notre clair Vauvenargues, il faut vivre comme si l'on ne devait jamais mourir“.

Aussi bien, si nous aimons assez notre oeuvre pour nous identifier pleinement à elle, ne mourrons-nous point, puisque notre oeuvre vivra.

Poussons la donc, ceux d'aujourd'hui, ceux de demain, dans la voie que nous lui avons choisie, et jusqu'au temps où l'on pourra graver au fronton du Panthéon du Monde:
AUX GRANDES COLLECTIVITÉS L'HUMANITÉ ORGANISÉE.

Dans ce discours, M. Henri de Weindel, cite la fin de l'exposé énoncé (en 1921) à la séance de la Direction Centrale de la C. T. I. Française, alors toute jeune encore, par le sénateur HENRY DE JOUVENEL:

„La C. T. I. aspire à la constitution d'un Etat où la profession sera organisée, la classe sociale organisée, la région organisée, et où sera substitué au chaos social, dans lequel chacun ne compte que sur sa chance ou sur sa force, un droit nouveau par la vertu duquel l'atmosphère deviendra respirable et la production heureuse!“

Dans le premier numéro des „Voies Nouvelles“ comme s'il voulait compléter ce qu'il avait dit, M. Henry de Jouvenel fait appel aux travailleurs intellectuels de tous les pays:

La misère tira alors les intellectuels de leur individualisme, elle humilia leur orgueil. Ils comprirent qu'ils n'étaient plus les maîtres de la cité, qu'à côté d'eux et souvent au-dessus d'eux s'élevaient des pouvoirs nouveaux dont l'esprit d'association faisait la vertu.

Ils s'associèrent pour réclamer, non pas contre les patrons, les ouvriers, les agriculteurs, mais À LEUR NIVEAU, LA PLACE D'UN QUATRIÈME ORDRE, d'une quatrième confédération, celle des travailleurs intellectuels.

Nous voilà aujourd'hui confédérés comme les autres travailleurs, nationalement et internationalement. Notre tâche n'est plus la même qu'hier. Mais elle n'est pas moins belle, car l'avenir nous appellera à exercer dans les luttes économiques qui se livrent à l'aveugle un rôle peut-être plus noble encore que celui de chefs, LE RÔLE D'ARBITRES. La paix sociale est dans nos mains.

LA RÉDACTION

DES „VOIES NOUVELLES“

W uzupełnieniu listy naszych współpracowników zamieszczonej w N° 1 komunikujemy, iż cenną współpracę łaskawie przyrzekli P. P.: prof. uniwersytetu warszawskiego - Marcei Handelsman, Wm. C. Keay, sekretarz generalny Angielskiej Narodowej Federacji, prof. Ludwik Krzywicki, znakomita literatka p. Zofja Natkowska oraz prof. Władysław Radwan.

REDAKCJA.

C. I. T. I.

(Communiqué officiel—komunikat oficjalny)

Représentation des Travailleurs Intellectuels au Bureau International du Travail

(Exposé fait par M. Maurette, chef de la Division des Recherches du B. I. T., au IVe Congrès International des Travailleurs Intellectuels à Paris le 26 septembre 1927).

À la suite de la communication préliminaire faite par M. Louis Gallié, Secrétaire Général (reproduite dans le Nr. 2/3 des „Voies Nouvelles“ dans le rapport de la C. I. T. I. p. 12 et 13), le Président du Congrès donne la parole à M. Maurette:

Monsieur le Président.

Je vous remercie d'avoir bien voulu, à mon tour, me donner la parole.

Voici ce qui a été décidé: toutes nos commissions doivent se composer d'abord statutairement, quel que soit leur rôle, quelles que soient leurs propositions futures, d'un certain nombre de membres de notre Conseil d'administration. Ce sont eux qui représentent l'esprit de notre Conseil international du travail. Notre Conseil d'administration se compose de trois éléments. Il a décidé que cette Commission se composerait d'un groupe. Ces trois membres ont été déjà nommés, le délégué gouvernemental italien auteur de la proposition, puis le représentant du groupe patronal, qui est un français, M. Lambert-Ribot. Quant au représentant du groupe des ouvriers, c'est pour le moment M. X. qui était encore il y a un mois, secrétaire de la Confédération d'Amsterdam. Voilà donc le premier noyau.

Vous allez voir qu'il y en a un second. A ce moment-là le Conseil s'est posé la question que M. Gallié vient de définir, il y a en effet la question de compétence. Il est certain que l'Institut ne peut pas se désintéres-

ser absolument des questions intéressant les questions matérielles du travail. Il peut y avoir à certains moments, non pas conflit de compétence, cela n'est pas à craindre, mais double intérêt de deux institutions s'occupant toutes deux du même sujet. Le meilleur moyen de s'entendre, c'était de demander à notre Commission deux représentants, et alors ces deux noyaux n'en faisant qu'un, les trois membres de notre Conseil d'administration et les deux membres de la Commission de Coopération Intellectuelle auraient un double mandat.

Le premier mandat est le suivant: c'est de fixer, d'étendre le programme, l'ordre du jour de cette Commission. Je crois que le fonctionnement de ce premier mandat évitera très justement ce que M. Gallié craignait tout à l'heure.

Je crois pouvoir dire que c'est une chose excellente pour les travailleurs intellectuels. Nous avons reçu déjà une, trois ou quatre propositions, les unes pratiques, les autres un peu moins, mais toutes généreuses sur les conditions matérielles. Voilà donc quel sera le premier mandat.

Le second mandat c'est celui de désigner les autres membres de cette Commission, non point pour les nommer, mais pour les proposer à notre Conseil. Par conséquent, nous allons réunir une première fois les deux membres de la Coopération. Il est probable que cette première réunion des 5 — pour choisir un certain nombre d'autres représentants de diverses institutions — aura lieu fin décembre ou début de janvier. C'est notre Conseil d'administration qui doit se réunir au mois d'octobre qui décidera.

N. B.: Dans tous les articles suivants nous emploierons les abréviations suivantes: C. I. T. I.—Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels. C. T. I. P. — Confédération des Travail-

leurs Intellectuels polonais, B. I. T. — Bureau International du Travail, I. I. C. I. — Institut International de Coopération Intellectuelle, S. D. N. — Société des Nations.

Nous sommes en train de préparer au B. I. T. une espèce d'étude pour ce Comité des 5. D'après les idées du Conseil d'administration, dans son esprit, ne devraient faire partie de cette Commission Consultative des Travailleurs intellectuels que les représentants d'organisations ayant le nombre. Tout ce que les grandes organisations ont fait chez nous, c'est parce qu'elles avaient la puissance.

Le second critérium, ce sera l'internationalisme. Je ne crois pas qu'on puisse appeler dans cette Commission des organisations nationales si puissantes qu'elles soient. Il faut des organisations internationales.

Et alors le troisième élément, ce n'est pas parce que c'est le dernier en importance, c'est le professionnalisme, c'est l'essentiel. Il y a même des organisations intellectuelles qui sont très intéressantes, mais qui ne nous intéressent pas.

Voilà dans quel sens ce Comité des 5 va travailler, quand la Commission sera constituée, par le recrutement de ses membres apportant l'esprit. Est-ce que cette Commission travaillera? Elle fonctionnera. Et comme M. Gallié vous le disait tout à l'heure, très exactement, notre organisation internationale du travail s'intéresse à tous les travailleurs. Par conséquent elle a le droit, et elle le fait, de publier les études de commentaires sur les conditions de travail de tous les travailleurs, mais nous ne sommes pas une académie. Si nous ne faisons que cela, je crois qu'il serait inutile que les différents Etats collaborent à une dépense qui est assez lourde pour notre B. I. T. Nous essayons de perfectionner, d'améliorer les conditions de vie des travailleurs. Or, nous n'avons qu'un moyen d'y parvenir, c'est de faire voter par notre Conférence Internationale des projets de conventions, lesquels projets de conventions, quand ils sont ratifiés par le Gouvernement, ont des chances d'être votés. Mais nous ne pouvons faire voter chaque année qu'un petit nombre de conventions. L'ordre du jour de ces conférences est décidé par notre Conseil d'administration, lui, il a besoin d'être éclairé. Ce sera dans ces réunions que je m'imagine universelles que nous serons au courant de la situation de tous les

pays, et nous pourrions entendre dire: „Actuellement, il y a telle et telle questions qui sont particulièrement angoissantes“, Parmi ces questions, quelles sont celles qui sont le plus internationales, c'est-à-dire qui s'imposent dans le plus grand nombre de pays. Quelles sont, parmi ces questions celles qui apparaissent le plus susceptibles d'une solution internationale? Alors cette Commission d'étude pourra nous rendre le plus grand service, à ce point de vue là naturellement, elle ne délibérera qu'avec des rapports techniques que nous sommes tout disposés à lui fournir, mais c'est elle qui fournira au conseil tous les renseignements, et qui dira:

„Si vous le voulez, nous établirons un ordre de priorité“.

Le Conseil décidera, et il mettra à l'ordre du jour de la Conférence telle ou telle question. Ce sera dans un an, ou dans deux ans, je suis fonctionnaire, je ne peux pas préciser, mais enfin voilà la procédure que je vous indique le jour où une solution sera apportée.

Voilà, je crois avoir indiqué le programme que nous voulons réaliser. Le premier noyau est constitué, trois représentants du Conseil d'administration, deux représentants de la Coopération Intellectuelle. Ils se réuniront“.

M Rodrigue, délégué de la C. T. I. française, pose la question suivante.

„Je voudrais savoir si M. Maurette pourrait nous donner quelques précisions sur la place qui sera faite aux représentants des organisations de travailleurs intellectuels, au nom des organisations de travailleurs intellectuels eux-mêmes. C'est ce qui m'a frappé le plus dans l'exposé qu'il a fait. Jusqu'ici, je ne vois pas que les représentants de travailleurs intellectuels soient désignés d'une manière quelconque“.

M. Maurette explique: „Ce premier Comité, c'est la première partie du Comité qui est statutaire. Je ne parle pas des représentants de la Commission, toutes les Commissions sont d'abord composées de membres du Conseil d'administration. Quant à savoir quels seront les autres membres de cette Commission, je ne pense pas qu'on y ait songé“.

Przedstawicielstwo Pracowników Umysłowych w Międzynarodowym Biurze Pracy

(Exposé, wygłoszone przez p. Maurette'a, szefa sekcji badań B. I. T., na IV Międzynarodowym Kongresie Pracowników Umysłowych w Paryżu dn. 26 września 1927 r.)

Po wstępnych wyjaśnieniach, wygłoszonych przez Sekretarza Generalnego p. Louis Gallié (zamieszczonych w Nr. 2 i 3 „Nowych Torów“ w sprawozdaniu C. I. T. I. na str. 12, 13 i 16), przewodniczący Kongresu udziela głosu p. Maurette.

„Panie Prezesie!

Dziękuję panu za udzielenie mi z kolei głosu. Decyzja (w zakresie interesującego Panów zagadnienia) jest następująca: wszystkie nasze komisje winny się składać, zgodnie ze statutem, bez względu na ich przyszłą rolę i na stawiane przez nich w przyszłości propozycje, z pewnej ilości członków Rady Administracyjnej. Oni to reprezentują ducha naszej Międzynarodowej Rady Pracy. Rada B. I. T. składa się z trzech elementów, to też zdecydowała ona, że komisja do spraw pracowników umysłowych będzie się składała z następującej grupy, której członkowie zostali już wyznaczeni, są to: delegat rządu włoskiego, autor projektu, następnie przedstawiciel pracodawców — Francuz, p. Lambert-Ribot. Co się tyczy przedstawiciela robotników, jest to narazie p. X., który przed miesiącem był sekretarzem Konfederacji Amsterdamskiej. Oto pierwszy zawiązek.

Zobaczycie, Panowie, że istnieje i drugi. W obecnym momencie zarząd zadał sobie pytanie, które zdefiniował przed chwilą p. Gallié, co do kompetencji komisji. Niewątpliwie Instytut Międzynarodowej Współpracy Umysłowej w Paryżu nie może pozostać obojętnym na sprawy, dotyczące się strony materialnej pracy. Może się zdarzyć w pewnych momentach nie zatarg na tle kompetencji, tego nie należy się obawiać, ale podwójne zainteresowanie dwóch instytucji (B. I. T. i Instytutu), zajmujących się tym samym przedmiotem. Najlepszym sposobem porozumienia się byłoby zażądanie dla naszej komisji jeszcze dwóch przedstawicieli, a wówczas oba te zawiązki tworzyłyby już tylko jeden, — trzech członków Rady Administracyjnej i dwóch człon-

ków Komisji Współpracy Intellekualnej, ci ostatni mieliby podwójny mandat.

Pierwszy mandat polega na określeniu (programu) i rozszerzeniu porządku obrad tej komisji. Zdaje mi się, że wykonanie tego pełnomocnictwa pozwoli z pewnością uniknąć tego, czego się obawiał p. Gallié. Sądzę, że jest to sprawa bardzo pomyslna dla pracowników umysłowych. Otrzymaliśmy już kilka propozycji; jedne z nich są praktyczne, inne nieco mniej, ale wszystkie uwzględniają żądanie jaknajlepszych warunków materialnych dla pracowników umysłowych. Oto czym jest pierwsze pełnomocnictwo.

Drugie pełnomocnictwo, dotyczące się wyznaczenia innych członków tej komisji, polega nie na ich mianowaniu, lecz na zaproponowaniu kandydatów naszej Radzie. W tym celu zbierzemy po raz pierwszy obie składowe części komisji. Prawdopodobnie pierwsze to zebranie pięciu, dla wyboru pewnej ilości przedstawicieli różnych instytucji, odbędzie się w końcu grudnia, albo w początku stycznia. O składzie komisji zdecyduje Rada Administracyjna, która zbierze się w październiku (1927 przyp. red.).

Przygotowujemy obecnie w B. I. T. rodzaj referatu dla tego Komitetu Pięciu. Według zasad Rady Administracyjnej, zgodnie z jej duchem, powinni wchodzić w skład Komisji Doradczej do Spraw Pracowników Umysłowych wyłącznie przedstawiciele organizacji silnych liczebnie. Wszystko to, co robią wielkie organizacje u nas, opiera się o ich siłę.

Drugie kryterjum stanowić będzie międzynarodowość. Nie sądzą, aby można było powołać do tej komisji przedstawicieli organizacji narodowych, nawet najsilniejszych. Mowa być może tylko o organizacjach międzynarodowych.

Wreszcie trzecim czynnikiem, bynajmniej nie ostatnim, jeśli chodzi o wagę, jest zawodowość. Jest to warunek zasadniczy. Istnieje bowiem wiele organizacji pracowników umysłowych pod pewnymi względami bardzo interesujących, które nas jednak nie obchodzą.

A oto w jakim kierunku będzie pracował ów Komitet Pięciu z chwilą, gdy komisja zostanie ukonstytuowana przez dodanie jej członków, którzy

UWAGA: We wszystkich dalszych artykułach używać będziemy następujących skrótów: C. I. T. I. — Międzynarodowa Konferencja Pracowników Umysłowych; P. K. P. U. w polskim tekście i C. T. I. P.

we francuskim — Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych; B. I. T. — Międzynarodowe Biuro Pracy; I. I. C. I. — Międzynarodowy Instytut Współpracy Intellekualnej.

wniosą do niej nowe idee. Czy komisja ta będzie pracowała? będzie ona funkcjonowała. Jak słusznie zauważył przed chwilą p. Gallié, nasza Międzynarodowa Organizacja Pracy interesuje się wszystkimi pracownikami. W konsekwencji ma prawo i rzeczywiście publikuje badania nad warunkami pracy wszystkich pracowników, ale my nie jesteśmy akademją. Gdybyśmy tylko to robili, byłyby niepotrzebne dziś dość znaczne wydatki różnych państw,łożone na B. I. T. Staramy się udoskonalić, polepszyć warunki życia pracowników. Mamy tylko jeden sposób dojścia do tego, mianowicie uchwalanie na naszej Międzynarodowej Konferencji projektów konwencji. Projekty konwencji z chwilą ratyfikowania ich przez Rządy mają szanse, iż zostaną przyjęte przez Konferencję. W każdym roku możemy uchylać niestety tylko małą liczbę konwencji. Porządek obrad konferencji ustala Rada Administracyjna, ona zatem powinna być najlepiej poinformowana. Na tych to właśnie posiedzeniach będziemy mogli sobie zdać sprawę z sytuacji we wszystkich krajach i będziemy mogli usłyszeć: „Obecnie takie, a takie sprawy są szczególnie niepokojące“. Między temi sprawami, jakie są najbardziej ważne z punktu widzenia międzynarodowego, to znaczy, jakie z nich dotyczą największej ilości krajów. Które z tych spraw wydają się najpodatniejsze do rozwiązania na gruncie międzynarodowym? Wówczas omawiana komisja, rozporządzając sprawozdaniami technicznymi, które jesteśmy w stanie jej dostarczać, może nam oddać olbrzymie usłu-

gi, przez dokładne informowanie Rady i powiadzenie jej w pewnej chwili:

„Jeśli chcecie, ustalimy porządek pierwszeństwa“.

Rada zdecyduje i postawi na porządku dziennym taką lub inną kwestję. Czy nastąpi to za rok, czy za dwa lata, jestem urzędnikiem, nie mogę tego ściśle określić, ale wskazuję Panom procedurę aż do momentu, kiedy nastąpi rozstrzygnięcie.

Zdaje mi się, że wskazałem program, jaki pragniemy urzeczywistnić. Pierwszy związek już powstał — trzech reprezentantów Rady Administracyjnej i dwóch reprezentantów Współpracy Intelektualnej. Przedstawiciele ci połączą się w jeden komitet“.

P. Rodrigue, delegat Francuskiej Konfederacji, stawia p. Maurette'owi następujące pytanie:

„Chciałbym się dowiedzieć, czy p. Maurette może nam udzielić pewnych wyjaśnień co do tego, jakie miejsce będzie wyznaczone przedstawicielom oddzielnych organizacji pracowników umysłowych, jako takich. Uderzyło mnie najbardziej w exposé p. Maurette'a to, że nie widzę dotychczas, aby przedstawiciele pracowników umysłowych byli wyznaczani w jakikolwiek bądź sposób.

P. Maurette wyjaśnia:

„Jest to dopiero pierwszy komitet, pierwsza część komitetu, mianowana zgodnie ze statutem. Nie mówię o przedstawicielach komisji, wszystkie komisje tworzą się z początku z przedstawicieli Rady Administracyjnej. Co się tyczy pytania, jacy będą inni członkowie komisji, nie sądzę, aby dotychczas o tem pomyślano“.

POLSKA (LA POLOGNE)

K. MORA-BRZEZIŃSKI

Scalenie ruchu zawodowego pracowników umysłowych

Jedną z najważniejszych spraw, jaka w życiu pracowników umysłowych wymaga natychmiastowego rozstrzygnięcia, jest skoordynowanie poczynań związków zawodowych pracowników umysłowych przez stworzenie nad nimi nadbudowy, słowem — *scalenie ruchu zawodowego pracowniczego*.

Do jakiego stopnia sprawa ta stała się w Polsce pilną i żywotną, świadczy dostatecznie fakt, iż nie było w ostatnich czasach takiego Zjazdu, czy Walnego Zgromadzenia przeróżnych organizacji pracowników umysłowych, na których liczni mówcy nie podnosiliby tego zagadnienia, mocno ak-

centując konieczność jaknajrychlejszego scalenia.

Czyż można wyobrazić sobie szeroką i celową akcję obrony praw i interesów zawodowych, społecznych, gospodarczych czy kulturalnych pracowników umysłowych bez uprzedniego scentralizowania ich organizacji? Czy możliwą jest skuteczna walka o ustawodawstwo socjalne, o podniesienie płac, a co zatem idzie o podniesienie stopy życiowej u jednych, a poprostu możliwości życia u drugich bez tego kardynalnego warunku?

W tej chwili interesują nas najbardziej

pałace zagadnienia zawodowo-gospodarcze, na tej płaszczyźnie najprędzej dojdziemy do porozumienia, one to powinny być brane przede wszystkim pod uwagę przy omawianiu sposobu scalenia.

Szereg dyskusyj prowadzonych przez kierowników rozlicznych organizacyj pracowników umysłowych, wykazał, iż bez względu na różnice zawodowe, ogólne postulaty zawodowo-gospodarcze dadzą się uzgodnić, i że pomoc¹⁾ jednych grup zawodowych dla drugich w walce ekonomicznej jest nieodzowną — konieczną.

Kto ma prowadzić tę walkę ekonomiczną, kto ma uświadamiać rząd, samorządy i społeczeństwo o istotnych potrzebach pracowników umysłowych?

Czy oddzielne, nawet najpotężniejsze związki?

Czy mniej lub bardziej liczne centrale, obejmujące jakiś ich odłam, a w każdym razie nie obejmujące całości?

Nie, jeśli chodzi o obronę, czy przedstawicielstwo ogółu pracowników umysłowych, muszą się oni zdobyć na wyłonienie z pośród swych organizacyj jednej wspólnej naczelnej władzy i reprezentacji.

Sprawa rozwiązania wyżej poruszonych założeń rzuciła na stoły naszych obrad związkowych słowo *scalenie*, a rozstrzygnięcie, jak to scalenie zmontować, stało się koniecznością życiową.

W porozumieniu z władzami Polskiej Konfederacji opracowałem w październiku roku ubiegłego projekt scalenia ruchu zawodowego pracowników umysłowych; z szeregu dyskusyj, w jakich następnie brałem udział, wyłonił się prawie jednolity pogląd, aprobowający zasadnicze wytyczne projektu, a mianowicie:

Należy dążyć do stworzenia przede wszystkim następujących centrali:

1) Centrala Związków¹⁾ pracowników prywatnych,

2) Centrala związków urzędników państwowych,

3) Centrala związków pracowników samorządowych,

4) Centrala związków pracowników instytucyj państwowych finansowych i gospodarczych, oraz instytucyj prawnopublicznych,

5) Centrala związków artystycznych,

6) Centrala związków zawodów wolnych²⁾.

Każda z projektowanych Centrali obejmowałaby wszystkie organizacje na terenie całej Rzeczypospolitej danego typu zawodów.

Nad temi dopiero Centralami należy stworzyć nadbudowę, którą nazwijmy Naczelną Centralą³⁾.

Tak wygląda zasada, która w ogólnych zarysach nie spotkała sprzeciwu. Spróbujmy zdać sobie sprawę, jak daleko odbiega polska rzeczywistość od tego idealnego ujęcia?

Nie tak daleko, jak się to na pierwszy rzut oka wydaje.

Z powyższych centrali 1-sza prywatni, 3-cia samorządowi i 4-ta (t. zw. „Unja”⁴⁾ już istnieją, jeśli nieściśle w znaczeniu projektowanym, to w każdym razie, jako mniej lub bardziej mocny fundament przyszłej Centrali. Przedstawiciele zawodów wolnych na kilku konferencjach doszli do wniosku, że utworzenie wspólnej Centrali jest nietylko możliwym, ale koniecznym, dali temu zresztą wyraz, tak chętnie skupiając się koło Polskiej Konfederacji. W sferach artystycznych robiono już próby w tym kierunku, przy odpowiednio umiejętnej pomo-

*) Pod słowem „związek” rozumiemy każdą organizację, mającą charakter ściśle zawodowy, bez względu na nazwę, jak związek, zrzeszenie, towarzystwo. **) Być może, że trzeba będzie stworzyć jeszcze inne centralne, jeśli życie będzie tego wymagało. ***) Na Zachodzie Centrale Zawodowe nazywają się Narodowymi Federacjami, a nadbudowa nad nimi — Narodową Konfederacją.

****) Unja Zrzeszeń Pracowników Instytucyj Państwowych Finansowych i Gospodarczych.

*) Na przykład możliwość podwyżki płac pracowników prywatnych jest w dużym stopniu zależna od podwyżki płac urzędników państwowych. Między innymi argumentami, pracodawcy stale powołują się na rząd, który nie może podwyższyć płac swoim pracownikom.

cy zewnątrz, Centrala bezwątpienia zostanie stworzoną. Z rozmów z przedstawicielami organizacji urzędników państwowych wynika, że nie ma wśród nich takiego zrzeszenia, któreby nie uznawało pożyteczności i konieczności ich scentralizowania. Na ostatnim Walnym Zjeździe Delegatów S. U. P.¹⁾ wybitnie i niejednokrotnie to podkreślano.

Z istniejących Centrali Polska Konfederacja i Unja powzięły już decyzje o przystąpieniu do utworzenia Naczelnej Centrali, inne są w toku dyskusji nad tą sprawą.

A więc, trochę jeszcze wysiłku, przełamania zbyt wygórowanych ambicji związkowych czy osobistych, bo wierzę mocno, że chęci i woli nam nie zabraknie, a doprowadzimy wielkie dzieło do końca.

Pojmując Naczelną Centralę, jako organ zwierzchni, wyłoniony z Zawodowych Centrali, musimy możliwie ściśle określić zakres jej działania i kompetencji w stosunku do Zawodowych Centrali.

Przeważna część spraw czysto zawodowych: zagadnienia społeczne, gospodarcze, kulturalne i organizacyjne o charakterze wewnętrznym, lokalnym w płaszczyźnie bezpośredniego działania danej Centrali Zawodowej, leżałyby w wyłącznej niemal jej kompetencji. Centrale Zawodowe winny mieć szeroką w tym zakresie autonomję.

Naczelna Centrala winna *jednoczyć, bronić i reprezentować* ogół pracowników umysłowych. Praca jej polegałaby na definiowaniu wytycznych ruchu i dążeń ogółu pracowników umysłowych, polegałaby na skoordynowaniu, scentralizowaniu i dopomaganiu w poczynaniach poszczególnych Centrali Zawodowych we wszystkich wyżej wymienionych dziedzinach ich działań. Naczelna Centrala byłaby czynnikiem nieustannie czuwającym nad solidarnością zewnętrznych wystąpień pracowników umysłowych, byłaby ich najwyższą i jedyną reprezentacją zarówno w kraju, jak i na terenie międzynarodowym; musiałaby łączyć

zbyt wygórowane żądania poszczególnych Centrali i popierać jeknajusilniej słuszne.

Oto w najogólniejszych zarysach zadania Naczelnej Centrali i zakres jej kompetencji.

Jakie konkretne, opracowane już w zasadzie zadania będzie miała do wykonania Naczelna Centrala?

Odpowiedzą nam na to wyczerpujące uchwały, powzięte przez IV Walny Zjazd Delegatów Związków Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych¹⁾ uchwały ostatniego Kongresu Centralnej Organizacji²⁾ i innych Zjazdów związków pracowników umysłowych.

A więc:

W zakresie ustawodawstwa socjalnego: powołanie przy Ministerstwie Pracy Podsekretariatu Stanu do spraw pracowników umysłowych; rozciągnięcie ustawodawstwa socjalnego na Górny Śląsk; ochrona prawna maximum 7-io godzinnego dnia pracy; zmiany w dotychczasowym ubezpieczeniu emerytalnem i chorobowem, w ustawach o sądach pracy, umowach zbiorowych i urlopowej i t. p.

W zakresie zagadnień gospodarczych i zawodowych: ogólna rewizja płac i ustalenie minimum egzystencji; powołanie do życia Państwowej Rady Gospodarczej i należytego uwzględnienia w niej przedstawicielstwa pracowników umysłowych; ustalenie zasady równomiernego obciążenia podatkowego wszystkich warstw społecznych; rewizja Rozporządzenia o Ochronie Rynku Pracy; waloryzacja funduszków Kas Przeworności; utworzenie Centrali Kredytowej dla spółdzielni pracowników umysłowych; akcja aprowizacyjna i budowlana; ochrona przedstawicieli ruchu zawodowego przed represjami; naukowa organizacja pracy i t. p.

W zakresie zagadnień organizacyjnych: (prócz dalszej pracy scaleniowej) należyta reprezentacja pracowników umysłowych w ciałach ustawodawczych, w komisjach i instytucjach rządowych i komunal-

¹⁾ S. U. P. — Stowarzyszenie Urzędników Państwowych.

¹⁾ Dnia 22 kwietnia 1928 roku. ²⁾ Dnia 4 i 5 grudnia 1927 roku.

ných, których zakres dotyczy bezpośrednio lub pośrednio interesów pracowniczych; utworzenie międzypartyjnego koła poselskiego i senatorskiego do spraw pracowników umysłowych i t. p.

W zakresie zagadnień kulturalnych: powołanie do życia Naczelnej Rady Wychowania Narodowego, Rady Kultury i Sztuki; realizacja polskiego ustawodawstwa bibliotecznego; emerytury ustawowe dla artystów, pisarzy i uczonych; rewizja taryf celnych na przedmioty nauki i sztuki i t. p.

W zakresie zagadnień międzynarodowych: oficjalna reprezentacja pracowników umysłowych w Międzynarodowym Biurze

Pracy i udział w niej przedstawicieli Polski; wymiana intelektualna; jednolite ustawodawstwo socjalne dla pracowników umysłowych w znaczeniu międzynarodowym; udział w pracach i wpływ Polski na Międzynarodową Konfederację i inne międzynarodowe organizacje pracowników umysłowych; organizacja emigracji polskiej zagranicą i t. p.

Jak widzimy, przed Naczelną Centralą stałe do wypełnienia olbrzymia praca, i jeszcze raz podkreślić musimy, że ogrom, waga i odpowiedzialność za tę pracę przechodzi możliwości nie opartej na powyższych zasadach organizacyjnych centrali, a tembardziej oddzielnych, nawet najpotężniejszych związków.

K. MORA BRZEZIŃSKI

Unification du mouvement professionnel des travailleurs intellectuels

L'une des questions les plus importantes et qui demande une solution immédiate, c'est celle de coordonner les projets et les plans des unions professionnelles des travailleurs intellectuels, en leur créant une superstructure, en un mot — en unifiant le mouvement professionnel travailleur.

A quel point cette question est en Pologne urgente et réelle, témoigne le fait, qu'il n'y a pas eu dernièrement de Congrès, d'Assemblée Générale des différentes organisations de travailleurs intellectuels, où n'ait été touché ce problème, et la nécessité de réaliser cette unification au plus vite, accentuée.

Peut-on imaginer une action large et rationnelle ayant pour but la défense des droits et des intérêts professionnels, sociaux, économiques ou intellectuels des travailleurs intellectuels, n'ayant pas auparavant centralisé leurs organisations!

La lutte pour la législation sociale, pour l'augmentation des appointements et ce qui s'en suit, pour l'élévation du niveau d'existence pour d'uns, et pour d'autres — pour la possibilité de vivre peut-elle avoir de l'effet, sans cette condition de premier ordre?

A l'heure qu'il est, ce sont les problèmes professionnels et économiques les plus urgents qui nous intéressent. C'est à ce sujet que nous nous entendrons le plus vite, et c'est eux qui devraient avant

tout être pris en considération, au cours de la discussion sur les méthodes d'unification.

Les discussions qu'ont eu entre eux les chefs de nombreuses organisations de travailleurs intellectuels, ont montré que, sans considération des différentes professions, les postulats généraux professionnels et économiques peuvent être mis en accord et que le secours des groupes professionnels¹⁾, les uns envers les autres, est indispensable.

Qui doit entreprendre cette lutte économique, qui doit initier le Gouvernement, les autorités autonomes et la société aux besoins réels des travailleurs intellectuels? Les plus fortes unions séparément? Ou les centrales plus ou moins nombreuses comprenant une fraction, mais en aucun cas l'ensemble des travailleurs intellectuels?

Non, s'il s'agit de la défense ou de la représentation de l'ensemble des travailleurs intellectuels, ils doivent faire l'effort de faire surgir d'entre leurs organisations, une seule autorité et représentation centrale et commune.

¹⁾ Par exemple la possibilité d'augmentation des salaires des employés privés, dépend en grande mesure de l'augmentation des appointements des fonctionnaires. Entre autres arguments les employeurs prennent en témoignage le Gouvernement qui ne peut augmenter les appointements de ses fonctionnaires.

La résolution des problèmes que nous avons présentés a jeté dans nos discussions unionistes le mot unification, et la décision sur la manière dont cette unification devra être construite est devenue une nécessité vitale.

En accord avec les autorités de la C. T. I. Polonaise, j'ai élaboré en octobre de l'année passée, un projet de l'unification du mouvement professionnel des travailleurs intellectuels; dans toutes les discussions auxquelles j'ai pris part, on a généralement approuvé les lignes directrices principales du projet.

Il faut tendre à créer avant tout les centrales suivantes:

- 1) la Centrale des Syndicats¹⁾ des Employés privés,
- 2) la Centrale des Syndicats des Fonctionnaires d'Etat,
- 3) la Centrale des Syndicats des Employés des Administrations autonomes,
- 4) la Centrale des Syndicats des Employés d'institutions d'Etat financières et économiques, et d'institutions de droit public,
- 5) la Centrale des Syndicats d'artistes,
- 6) la Centrale des Syndicats de professions libérales²⁾.

Chacune des centrales projetées comprendrait toutes les organisations du dit type de profession sur tout le terrain de la République.

Au-dessus de ces Centrales il faut créer une superstructure, que nous appellerons Centrale Générale.³⁾

C'est ainsi que se présente le principe, qui dans ses grandes lignes n'a pas rencontré de contredit. Essayons de nous rendre compte de combien la réalité polonaise est loin de cette conception idéale. Pas si loin en tout cas, que cela parait au premier coup d'oeil. Des centrales que nous avons citées plus haut, la première (employés privés), la troisième (employés des administrations autonomes) et la quatrième (appelée „Unja“) existent déjà, si pas strictement dans le sens projeté, en tout cas comme base plus ou moins forte de la Centrale commune. Les représentants des professions libérales après plusieurs conférences ont conclu qu'il est non seulement possible mais nécessaire de créer une Centrale commune. La bonne volonté avec laquelle ils se sont groupés autour de la C. T. I. Polonaise, en est la preuve. Dans les milieux artistes on a déjà fait plu-

sieurs essais dans ce sens, avec une pression suffisamment habile exercée de l'extérieur, la Centrale sera inévitablement créée. De ce que disent les représentants des organisations des fonctionnaires d'Etat, il résulte qu'il n'y a entre eux aucune association qui ne convint de l'utilité et de la nécessité de les centraliser. Lors du dernier Congrès Général des Délégués du S. U. P.¹⁾ on l'a souvent et fortement accentué. Des Centrales existantes, la C. T. I. Polonaise et „Unja“ ont décidé d'entreprendre la création d'une Centrale Générale, les autres sont en train de discuter cette question.

Un peu d'effort donc, briser les ambitions unionistes ou personnelles trop élevées, car je crois fermement que nous ne manquerons ni d'envie, ni de volonté, et nous mènerons cette grande oeuvre à bonne fin.

Comprenant la Centrale Générale comme organe supérieur, issu des Centrales Professionnelles, nous devons définir strictement le domaine de son activité et de ses compétences, par rapport aux Centrales Professionnelles.

La majeure partie des questions purement professionnelles, les problèmes sociaux, économiques, intellectuels et d'organisation, d'un caractère intérieur, local dans le domaine de l'activité immédiate de telle Centrale Professionnelle se trouveraient dans sa compétence presque exclusive. Les Centrales Professionnelles devraient avoir sur ce terrain une large autonomie.

Le Centrale Générale devrait *unir, défendre et représenter* l'ensemble des travailleurs intellectuels. Son travail consisterait à coordonner, centraliser et soutenir les entreprises des Centrales Professionnelles particulières, dans tous les domaines de leur activité, que nous avons cités plus haut. La Centrale Générale serait le facteur surveillant sans cesse la solidarité des manifestations extérieures des travailleurs intellectuels, serait leur unique et plus haute représentation, tant dans leur pays, que sur le terrain international; elle atténuerait les demandes excessives des Centrales particulières et appuierait fortement les demandes justes.

Voici dans les plus grandes lignes les devoirs de la Centrale Générale et le domaine de sa compétence.

Quelles tâches concrètes, et déjà étudiées en principe, aura à exécuter la Centrale Générale?

Les résolutions prises par la C. T. I. Polonaise²⁾ et celles du dernier Congrès de l'Organisation Centrale³⁾ et d'autres Congrès d'Unions de travailleurs intellectuels, les précisent.

Notamment:

Dans le domaine de la législation sociale: constituer près du Ministère du Travail un Sous-

¹⁾ Par le mot Syndicat nous comprenons toute organisation d'un caractère purement professionnel, sans tenir compte de son nom tel que: union, association, société.

²⁾ Peut-être faudra-t-il encore créer d'autres centrales, si la nécessité s'en présente.

³⁾ En Occident les Centrales Professionnelles s'appellent Fédérations Nationales et leur superstructure — Confédération nationale.

¹⁾ S. U. P. — Association des Fonctionnaires d'Etat.

²⁾ le 22 avril 1928.

³⁾ les 4 et 5 décembre 1927.

secrétariat d'Etat pour les questions concernant les travailleurs intellectuels; étendre sur la Haute-Silésie la législation sociale; assurer par la loi la journée de travail de 7 heures (au maximum); modifier l'assurance de retraite et l'assurance en cas de maladie actuellement en vigueur, les lois sur les tribunaux paritaires, sur les contrats collectifs et sur les permissions etc.

Dans le domaine des problèmes économiques et professionnels: reviser les appointements en général et établir un minimum d'existence; constituer un Conseil Economique d'Etat et y assurer convenablement la représentation des travailleurs intellectuels; établir un principe de répartition uniforme des charges d'impôts sur tous les milieux sociaux; reviser l'ordonnance sur la protection du marché de travail; valoriser les fonds des Caisses de prévoyance; créer une Centrale de crédit pour les coopératives de travailleurs intellectuels; entreprendre une activité d'approvisionnement et de construction; protéger les représentants du mouvement professionnel contre les représailles; organiser le travail au point de vue scientifique.

Dans le domaine des problèmes d'organisation (en dehors de la continuation de l'unification): représenter équitablement les travailleurs intellectuels dans les corps législatifs, dans les commissions et institutions d'Etat et communales dont le ressort se rapporte directement ou indirectement aux intérêts des travailleurs intellectuels; créer un cercle

de députés et de sénateurs de tous les partis, pour les questions concernant les travailleurs intellectuels etc.

Sur le champ intellectuel: créer un Conseil d'Education Nationale, un Conseil de Culture et d'Art; réaliser la législation bibliothécaire polonaise; obtenir des pensions de retraite légales pour les artistes, les hommes de lettres et de sciences; reviser les tarifs douaniers sur les objets de sciences et d'art etc.

Dans le domaine des problèmes internationaux: représenter officiellement les travailleurs intellectuels au B. I. T. et y assurer la participation de la Pologne; s'occuper de l'échange intellectuel; obtenir une législation uniforme pour les travailleurs intellectuels dans le sens international; prendre part aux travaux de la C. I. T. I. et exercer l'influence de la Pologne sur la C. I. T. I. et d'autres organisations internationales de travailleurs intellectuels; organiser l'émigration polonaise à l'étranger.

Comme nous le voyons, la Centrale Générale a devant elle un champ d'action très vaste et nous devons souligner encore une fois que l'immensité, le poids et la responsabilité de ce travail surpassent les moyens d'une centrale qui ne serait pas organisée sur les principes que nous avons cités, à plus forte raison, ceux des unions, même les plus puissantes.

Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych

IV Walny Zjazd Delegatów Związków Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych

dnia 22 kwietnia 1928 r.

(W następnym numerze „Nowych Torów“ damy szczegółowe sprawozdanie, tymczasem dzielimy się z czytelnikami skrótem najważniejszych momentów Zjazdu — Redakcja).

Obrady o godz. 11-ej m. 30 zagał Prezes Rady Naczelnej, dr. K. Dłuski, wygłaszając przemówienie, w którym określił ogólne cele i zadania P. K. P. U., poczem powitał przedstawicieli: Ministra Pracy i Opieki Społecznej — p. Dyr. Dreckiego, Ministra Spraw Zagranicznych — p. radcę M. Szumakowskiego, Ministra Oświecenia Publicz-

nego — p. Dyr. M. Szerera, Ministra Spraw Wewnętrznych — p. Dyr. Śliwińskiego, oraz 35 zebranych delegatów i 47 gości.

Do Prezydjum Zjazdu powołano na przewodniczącego inż. Ign. Rogala-Sobieszczańskiego, na asesorów: pp. St. Bobińskiego, B. Guta, W. Dobrzyńskiego, Fr. Zarebskiego oraz na sekretarza p. J. Kizlera.

Na wniosek przewodniczącego Zjazdu uczczono zasługi Prezesa Rady Naczelnej P. K. P. U., d-ra K. Dłuskiego, obecnego Prezesa Międzynarodowej Konfederacji.

Wygłoszono szereg przemówień powitał-

nych, podczas których Związek Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego i Związek Artystów i Kompozytorów Scenicznych („Zaiks”) zgłosiły swe przystąpienie do Konfederacji, a Związek Urzędników Banku Rolnego i Związek Urzędników Monopoli Tytuniowego zapowiedziały swe przystąpienie w najbliższym czasie.

Po przyjęciu protokołu III Zjazdu Delegatów, sprawozdanie z działalności P. K. P. U. złożył Prezes Zarządu Głównego, prof. Henryk Rygier, dopełniając wydrukowane sprawozdanie z działalności, dając szczegółową charakterystykę postępu prac, oraz rozwoju Konfederacji i wzywając delegatów do poparcia poczynań władz Konfederacji przez dostarczenie Zarządowi Głównemu ludzi chętnych do pracy i wydawniejszej pomocy finansowej.

Sprawozdanie finansowe złożył skarbnik Zarządu Głównego p. Jan Kłobukowski, oraz — w imieniu Komisji Rewizyjnej — p. J. Tarkowski, składając wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi Głównemu wraz z podziękowaniem — absolutorjum.

Obrady przerwano o godz. 1 m. 30 wyznaczając ciąg dalszy na godz. 16-tą, o której rozpoczęła się dyskusja nad sprawozdaniem, oraz zostały wygłoszone referaty:

1) Ustawodawstwo socjalne — dr. Ignacy Gliksman, 2) Zagadnienia gospodarcze i zawodowe — p. W. Dobrzyński, 3) Zagadnienia kulturalne — prof. Fr. Niemiec, 4) Zagadnienia organizacyjne — p. K. Mora-Brzeziński, 5) Zagadnienia międzynarodowe — prof. H. Rygier.

Po referatach i dyskusji uchwalono 29 wniosków, z których przytaczamy najważniejsze. W zakresie ustawodawstwa socjalnego uchwalono konieczność powołania przy Ministerstwie Pracy Podsekretarjatu Stanu do spraw pracowników umysłowych, rozciągnięcie ustaw socjalnych na województwo śląskie; w sprawach: 7-io godzinnego dnia pracy i dalszego rozwinięcia ustawodawstwa socjalnego. W zakresie zagadnień gospodarczych i zawodowych uchwalono między innemi wnioski w sprawie powołania do życia Państwowej Rady Gospo-

darczej, równomiernego obciążenia podatkowego wszystkich warstw społecznych, utworzenia Centrali Kredytowej dla Spółdzielni pracowników umysłowych, zapewnienia pracownikom umysłowym odpowiednich warunków egzystencji i ochrony przedstawicieli ruchu zawodowego przed represjami. W dziale zagadnień kulturalnych uchwalono między innemi wnioski w sprawie powołania do życia Naczelnej Rady Wychowania Narodowego i Rady Kultury i Sztuki, realizacji polskiego ustawodawstwa bibliotecznego, emerytur dla artystów, pisarzy i uczonych, oraz podwyższenia uposażeń dla pracowników umysłowych na niwie oświatowej i szkolnej. W sprawach organizacyjnych uchwalono wszczęcie bezzwłocznej akcji, zmierzającej ku zjednoczeniu wszystkich central i związków zawodowych pracowników umysłowych, ewentualnego utworzenia koła poselskiego i senatorskiego do spraw pracowników umysłowych, w sprawie rozpowszechniania miesięcznika „Nowe Tory“, w sprawie należytej reprezentacji pracowników umysłowych w instytucjach państwowych i komunalnych i zwołania ogólnopolskiego kongresu pracowników umysłowych na jesieni r. b. W dziedzinie międzynarodowej uchwalono między innemi żądanie oficjalnej reprezentacji pracowników umysłowych w Międzynarodowym Biurze Pracy, udziału przedstawiciela Polski w Komisji do Spraw Pracowników Umysłowych przy Międzynarodowym Biurze Pracy, międzynarodowej wymiany intelektualnej i zniesienia ograniczeń paszportowych.

Wreszcie uchwalono specjalne podziękowanie i wyrazy uznania dla Rządu Polskiego, a specjalnie dla p. Ministra D-ra Jurkiewicza, p. Ministra Zaleskiego i p. Ministra Sokala.

Na stanowiska wybieralnych członków Rady Naczelnej powołano D-ra Kazimierza Dłuskiego, D-ra Ignacego Gliksmana, p. Jana Kizlera, p. Jana Kłobukowskiego, p. Kazimierza Mora-Brzezińskiego, D-ra Zygmunta Nagórskiego, prof. Franciszka Niemca, prof. Henryka Rygiera, p. Stani-

sława Sasorskiego i p. Wojciecha Lewandowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej powołano pp. Stanisława Bobińskiego, Tomasza Piętowskiego i p. Jana Tarkowskiego.

Do Komisji Rozjemczej wybrano pp.

prof. Pawła Sosnowskiego, D-ra Zygmunta Sokołowskiego, D-ra Jana Kisziela, D-ra Antoniego Jurkowskiego i Inż. Zygmunta Ponikowskiego.

Prowadzone w podniosłym nastroju narady zakończono o godzinie 8-ej wiecz.

List p. Ferdynanda Maurette'a

Prezes Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych Dr. Kazimierz Dłuski z okazji jego wyboru na prezesa Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych otrzymał od p. Ferdynanda Maurette'a, szefa Sekcji Badań Międzynarodowego Biura Pracy, następujący list:

Raczy Pan przyjąć, panie Prezesie, wyrazy mego najgłębszego poważania

Ferdynand Maurette

Szef Sekcji Badań

W. Pan Dłuski

Prezes Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych.

Ponieważ odpowiedź prezesa Dłuskiego nosi charakter oficjalny — cytujemy ją również.

LIGA NARODÓW

MIĘDZYNARODOWE BIURO PRACY

Genewa — 15 marca 1928 r.

Panie Prezesie!

Znając działalność Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych, której Pan jest prezesem, z wielką radością otrzymałem wiadomość o mianowaniu Pana prezesem Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych, która wykorzysta w ten sposób Pana szerokie doświadczenie.

Mam nadzieję, że stosunki między Międzynarodową Konfederacją a Międzynarodowym Biurem Pracy, już i tak dość bliskie, zacieśnią się jeszcze pod Pana przewodnictwem.

Mam zaszczyt przesłać Panu pod osobną opaską ostatni egzemplarz „Informations Sociales“, który zawiera w kronice pracowników umysłowych artykuł o Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych i o ruchu pracowników umysłowych w Pana kraju.

Warszawa, dnia 26.III. 1928 r.

Szanowny Panie Szeffie!

Prawdziwie wzruszony Pańskiem nader miłem pismem, spieszę wyrazić serdeczne podziękowanie za życzenia złożone mi z okazji wyboru mego na prezesa C.I.T.I.

Dążeniem Polskiej Konfederacji od chwili przystąpienia do Międzynarodowej Konfederacji było zawsze utrzymywanie jaknajściślejszej łączności między B.I.T. a C.I.T.I.

W dalszym ciągu pracować będę w tym samym kierunku z głębokiem przekonaniem, że przez wprowadzenie naszych delegatów, jako oficjalnych przedstawicieli C.I.T.I. do B.I.T. na prawach równych z przedstawicielami pracowników fizycznych, stosunek C.I.T.I. do B.I.T. zostanie pomyślnie rozwiązany.

Znając niezmiernie życzliwy stosunek Sz. Pana do naszych dążeń, nie wątpię, że Sz. Pan, zajmując tak wysokie stanowisko w B.I.T., użyje swych wpływów dla pomyślnego tej sprawy załatwienia.

Prézes C.I.T.I. i P.K.P.U.

Dr. K. Dłuski

Projekt Centrali Kredytowej Spółdzielni Pracowników Umysłowych

Zarząd Główny Konfederacji na posiedzeniu w dn. 3 lutego r. b. powołał do życia Komisję Spółdzielczą, zlecając jej zbadanie zagadnienia, czy nie należałoby już obecnie przystąpić do uregulowania ruchu spółdzielczego kredytowo - oszczędnościowego pracowników umysłowych i w razie odpowiedzi twierdzącej, czy nie należałoby utworzyć centrali kredytowej dla istniejących spółdzielni kredytowo-oszczędnościowych?

W skład komisji wchodził pp.: Rygier (przewodniczący), Kazimierz Mora-Brzeziński, Jan Kizler, Jan Kłobukowski, Władysław Maliszewski (członek zarządu Spółdzielni Oszczędnościowo - Kredytowej Pracowników P. K. O.), Jan Napiórkowski (członek zarządu Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej „Wzajemna Pomoc”), Wacław Szewczyk i Szczepan Warchoń (członkowie zarządu Spółdzielni Oszczędnościowo - Kredytowej Pracowników Banku Polskiego).

Komisja odbyła 4 posiedzenia, na których stwierdziła jednogłośnie, że w ostatnich zwłaszcza dwóch latach powstała znaczna liczba spółdzielni oszczędnościowo-kredytowych pracowników umysłowych, że spółdzielnie te rozwijają się naogół pomyślnie, a niektóre z nich posiadają już bardzo poważne kapitały obrotowe, wyrażające się

w kilku wypadkach nawet w setkach tysięcy złotych, że w dalszym ciągu istnieje wybitna tendencja tworzenia w całej Polsce nowych spółdzielni, że wobec powyższego niezbędne jest planowe pokierowanie omówionym ruchem spółdzielczym, i wskazane jest już obecnie utworzenie dla istniejących kooperatyw — centrali.

Następnie komisja zajęła się opracowaniem projektu statutu centrali, dla której zaproponowała nazwę: „Centrala Kredytowa Spółdzielni Pracowników Umysłowych, Spółdzielnia z ogr. odp. w Warszawie”.

Zarząd Główny Konfederacji po rozpatrzeniu wniosków komisji na posiedzeniach w dn. 20.III i 13.IV r. b. projekt statutu Centrali zatwierdził.

Projekt statutu złożony został następnie do zaopiniowania Państwowej Radzie Spółdzielczej i po uwzględnieniu poprawek Rady ujęty został w ostateczną redakcję.

W drugiej połowie kwietnia r. b. zwołane zostanie posiedzenie przedstawicieli szeregu spółdzielni oszczędnościowo - kredytowych dla przedyskutowania sprawy w szerszym już gronie fachowców.

Założenie Centrali Kredytowej spodziewane jest w pierwszych dniach maja r. b.

La C. T. I. Polonaise IV-e Congrès Général des délégués

des unions de la C. T. I. Polonaise du 22 avril 1928

(Dans le numéro suivant des „Voles Nouvelles“ nous en publierons le compte-rendu détaillé, en attendant nous communiquons à nos lecteurs un extrait succinct concernant les moments les plus importants du Congrès — *la Rédaction*).

A 11 h. 30 le Président du Conseil Général, le Dr. K. Dłuski a ouvert la séance en prononçant un

bref discours, dans lequel il a défini le but et la mission de la C. T. I. Polonaise. Ensuite il a souhaité la bienvenue aux délégués du Ministre du Travail et de l'Assistance Sociale — le Dir. Drecki, du Ministre des Affaires Etrangères — le Conseiller Szumlakowski, du Ministre de l'Instruction Publique — le Dir. Szerer, du Ministre de l'Intérieur — le Dir. Śliwiński ainsi qu'aux 35 délégués et 47 invités présents.

On a invité pour présider le Congrès l'Ingénieur Ign. Rogala-Sobieszczański, MM. St. Bobiński, B. Gutl, W. Dobrzyński et Fr. Zarebski en qualité d'assesseurs et M. Jean Kizler — en celle de secrétaire. Sur la proposition du président du Congrès on a rendu l'honneur aux mérites du Président du Conseil de la C. T. I. Polonaise, le Dr. K. Dłuski, Président en fonctions de la C. I. T. I.

On a prononcé ensuite quelques discours saluant le Congrès, au cours desquels l'Union des Employés de la Banque de l'Economie Nationale et l'Union des Auteurs et des Compositeurs Scéniques (Zaika) ont déclaré leur accès à la Confédération et l'Union des Employés du Monopole du Tabac a annoncé sa décision d'y accéder dans le temps le plus proche.

Après l'approbation du procès-verbal du III-e Congrès des Délégués, le prof. Henri Rygier, Président de la Direction Centrale a rendu compte de l'activité de la C. T. I. Polonaise en complétant le rapport publié. Il a donné une caractéristique du développement des travaux et de celui de la Confédération et a invité tous les Délégués à soutenir les efforts des autorités de la Confédération, en conviant au travail des personnes prêtes à offrir à la Direction Centrale leurs services et un concours financier.

La rapport financier a été présenté par le Trésorier M. Jean Kłobukowski, et — au nom de la Commission de Révision — par M. J. Tarkowski qui a proposé d'exprimer à la Direction Centrale démissionnaire des remerciements et l'absolutorium.

On a interrompu la séance à 13 h. 30 en fixant sa reprise pour 16 h.

La reprise a commencé par la discussion sur le compte-rendu, suivie par les rapports suivants:

- 1) Législation sociale — Dr. I. Gliksman,
- 2) Problèmes économiques — M. W. Dobrzyński,
- 3) Problèmes intellectuels — Prof. Fr. Niemiec,
- 4) Problèmes d'organisation — M. K. Mora-Brzeziński, 5) Problèmes internationaux — Prof. H. Rygier.

Après les rapports et la discussion on a voté 29 motions dont nous citons les plus importantes. Dans le domaine de la Législation sociale, on a établi la nécessité de créer près du Ministère du Travail un Sous-secrétariat d'Etat pour les affaires des travailleurs intellectuels, l'extension sur la Voïévodie de Silésie des lois sociales sur la journée de travail de 7 heures, et le développement suivi de la législation sociale. Dans le domaine des problèmes économiques et professionnels on a voté entre autres, des déclarations concernant la création du Conseil Economique d'Etat, la ré-

partition uniforme des impôts sur tous les milieux sociaux, la création d'un Comptoir de Crédit Central pour les Coopératives des travailleurs intellectuels, la garantie aux travailleurs intellectuels de conditions d'existence convenables et la protection des représentants du mouvement professionnel contre les représailles. Dans le domaine des problèmes intellectuels on a voté les propositions relatives à la création du Conseil de l'Education Nationale et du Conseil des Arts et des Sciences, à la réalisation d'une législation bibliothécaire polonaise, aux pensions de retraite pour les artistes, hommes de lettres et de science et à l'augmentation des appointements des travailleurs intellectuels de l'instruction et des écoles. Au sujet des questions d'organisation on a décidé de commencer une activité immédiate ayant pour but d'unir toutes les centrales et toutes les unions professionnelles des travailleurs intellectuels, de créer éventuellement un cercle de députés et de sénateurs pour les affaires des travailleurs intellectuels, de propager la revue mensuelle „les Voies Nouvelles“, de réclamer que les travailleurs intellectuels soient représentés dans les administrations d'Etat et communales et d'organiser un Congrès polonais général des travailleurs intellectuels pour l'automne prochain. Dans le domaine des questions internationales on a décidé de réclamer que les travailleurs intellectuels soient officiellement représentés dans le Bureau international du Travail, qu'une place soit accordée au représentant de la Pologne dans la Commission pour les affaires des travailleurs intellectuels auprès du Bureau International du Travail, de demander l'échange intellectuel international et l'annulation des restrictions de passeports.

Enfin on a voté des remerciements au Gouvernement Polonais et spécialement au Ministre Dr. Jurkiewicz, au Ministre Zaleski et au Ministre Sokal.

Ensuite on a invité aux fonctions de membres éligibles du Conseil Central MM. le Dr. Casimir Dłuski, le Dr. Ignace Gliksman, Jean Kizler, Jean Kłobukowski, Casimir Mora-Brzeziński, le Dr. Sigismond Nagórski, le prof. François Niemiec, le prof. Henri Rygier, Stanislas Sasorski et Adalbert Lewandowski.

A la Commission de Révision on a invité MM. Stanislas Bobinski, Thomas Piętowski et Jean Tarkowski.

A la Commission d'Arbitrage on a élu MM. le Prof. Paul Sosnowski, le Dr. Sigismond Sokołowski, le Dr. Jean Kizkiel, le Dr. Antoine Jurkowski et l'Ing. Sigismond Ponikowski.

Les délibérations poursuivies dans une atmosphère sérieuse ont été closes à 8 heures du soir.

Lettre de M. Fernand Maurette

Le président de la C. T. I. Polonaise M. le Dr. Casimir Dłuski, à l'occasion de sa nomination comme Délégué Général de la C. I. T. I., a reçu de M. Fernand Maurette, Chef de la Division des Recherches du B. I. T., la lettre suivante:

Société des Nations
League of Nations.

Bureau International du Travail
International Labour Office.
Genève.

Monsieur le Président,

Connaissant l'activité déployée par la Confédération des Travailleurs Intellectuels polonais, dont vous êtes le président, j'ai été très heureux d'apprendre votre nomination comme délégué général de la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels, qui bénéficiera ainsi de votre vaste expérience. J'espère que les relations déjà étroites qui existent entre la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels et le Bureau International du Travail ne feront que se resserrer sous votre présidence.

J'ai le plaisir de vous faire envoyer, sous pli séparé, les derniers exemplaires des Informations Sociales contenant, dans la Chronique des Intellectuels, des articles sur la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels et sur le mouvement des intellectuels dans votre pays.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'assurance de ma considération très distinguée.

Fernand Maurette
Chef de la Division des Recherches.

Varsovie le 26.III. 1928

Monsieur le Chef de la Division des Recherches
du Bureau International du Travail.

Monsieur le Chef de la Division des Recherches,

J'ai été sincèrement touché par votre aimable lettre du 15 oct. et je m'empresse de vous adresser mes plus vifs remerciements pour les paroles de bienvenue que vous m'adressez à l'occasion de mon élection à la Présidence de la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels.

Je profite de l'occasion pour vous faire part que la Confédération des Travailleurs Intellectuels de Pologne, depuis son affiliation à la Confédération Internationale, s'est toujours efforcée de contribuer au maintien d'un contact aussi étroit que possible entre le B.T.I. et la C.I.T.I.

Pour ce qui est de moi personnellement, je suis décidé à travailler sur cette voie, convaincu que je suis que par l'entrée de nos délégués au B.I.T. en tant que représentants officiels de la C.I.T.I., sur le pied d'égalité avec les représentants des travailleurs manuels, on arrivera à poser les fondements solides sur lesquels pourront être basés les rapports désirables entre la C.I.T.I. et le B.I.T.

Sachant quel intérêt vous portez personnellement à cette question, je suis convaincu, Monsieur le Chef de Division, que vous qui occupez au B.I.T. un poste d'une telle importance, mettrez en jeu tout le poids de votre influence pour amener à une solution favorable de cette question.

Veuillez agréer, Monsieur le Chef de Division, l'assurance de ma parfaite considération.

Délégué Général de la C.I.T.I.
Président de la C.T.I.P.
Dr. K. Dłuski.

Vu que la réponse du président Dłuski est d'un caractère officiel — nous la citons aussi:

Projet de l'Institution Centrale de Crédit des Sociétés Coopératives des Travailleurs Intellectuels

Le Comité Directeur Central de la Confédération Polonaise à sa séance du 3 février 1928 a nommé une commission dite Commission Bancaire chargée d'élaborer le projet d'une institution bancaire centrale des Sociétés Coopératives de crédit et d'épargne des syndicats des travailleurs intellectuels.

La Commission susmentionnée est composée comme il suit: MM. H. Rygier, (président), K. Mora-Brzeziński, J. Kizler, J. Kłobukowski, W. Maliszewski (membre du comité de la Soc. Coopérative de Crédit et d'Epargne des Employés de la Caisse d'Epargne Postale), J. Napiórkowski (membre du Comité de la Caisse de Prêts et d'Epargne „Assistance Mutuelle“), W. Szewczyk et S. Warchoń (membres du comité de la Société Coopérative d'Epargne et de Crédit des Employés de la Banque de Pologne).

La Commission s'est réunie 4 fois; au cours de ces séances elle a constaté à l'unanimité que les sociétés coopératives se développent d'une manière satisfaisante sur tout le territoire de la République Polonaise, que certaines d'entre elles disposent de

fonds de roulement considérables, atteignant plusieurs centaines de milliers de zlotys, qu'une tendance manifeste se laisse observer de fonder des sociétés coopératives nouvelles et que, parlant, la question de centraliser ce mouvement s'impose et se fait très urgente. Ensuite la Commission a élaboré un projet de statut de l'Institution Centrale et lui a donné le nom d'„Institution Centrale de Crédit des Sociétés Coopératives des Travailleurs Intellectuels, société coopérative à responsabilité limitée, à Varsovie“.

Le Comité Directeur Central de la Confédération a approuvé le susdit projet et il l'a soumis au Conseil National des Sociétés Coopératives.

Dans la deuxième moitié d'avril courant sera convoquée une réunion des représentants d'une série de sociétés coopératives d'épargne et de crédit, en vue de discuter la question dans un milieu de spécialistes plus nombreux cette fois.

La fondation de la Banque aura lieu probablement dans les premiers jours de mai.

Z życia związków

SPRAWOZDANIE

Z Walnego Zjazdu Delegatów Zjednoczonych Związków Pracowników Umysłowych Przemysłu, Handlu i Samorządu (Z. Z. P. U.) w Katowicach, odbytego dnia 28 marca 1928 r. w sali Hotelu Polskiego w Królewskiej Hucie

O godz. 10-ej zagał Zjazd p. prezes Skowronek, witając przedstawiciela p. Wojewody Śląskiego w osobie p. Naczelnika Wydziału dr. Zaleskiego oraz p. Inspektora Przemysłowego inż. Frankiego. Pan dr. Zaleski wznosił okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Pana Prezydenta Państwa i Marszałka Józefa Piłsudskiego, co też Zjazd podjął hucznymi okrzykami „Niech żyją“.

Wybrano na marszałka Zjazdu p. Krawczyka z Wielkich Hajduk, który dalszy tok obrad Zjazdu prowadził. Wygłoszone sprawozdania prezesa, skarbnika, komisji rewizyjnej i sekretarza generalnego przyjął Zjazd oklaskami. W przeszło godzinę przemówieniu sekretarz generalny p. B. Gut referował sprawy najpilniejsze i bieżące, odczytał rezolucje skierowane do Pana Prezydenta Rzeczy-

pospolitej i p. Prezesa Rady Ministrów oraz dwie rezolucje do pracodawców.

Zjazd uchwalił powyższe rezolucje, oraz następujące wezwanie:

„Walny Zjazd Delegatów Z. Z. P. U. w Królewskiej Hucie dnia 18-go marca 1928 r., reprezentujący 1800 członków Polaków na Górnym Śląsku, ponownie wzywa wszystkich pracowników umysłowych Polaków do stworzenia jednego wielkiego Zespołu Polskich Pracowników Umysłowych na Górnym Śląsku w interesie tak pracowników umysłowych, jak i myśli polskiej na Górnym Śląsku“.

Postanowiono wystąpić do władz z prośbą o poparcie Z. Z. P. U. w tem tak ważnem dla pracowników jak i dla Państwa zadaniu.

Zjazd uchwalił wysłać telegramy hołdownicze do p. Prezydenta Rzeczypospolitej i do Prezesa Rady Ministrów p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, oraz do wielce zasłużonego na Śląsku p. Wojewody Śląskiego, dr. M. Grażyńskiego.

Następnie odbyły się wybory.

Do Zarządu weszli: p. Skowronek — prezes, p. Kudliński — wiceprezes, p. Gut — sekretarz generalny, p. Dubiel — zast. sekretarza, p. Krupa —

skarbnik, pp. Zbiegien, Podgórski i inż. Litoński — członkowie Zarządu.

Do zastępstwa w Zarządzie weszli: pp. Karol Mi-kuła, Oliik Izydor, Wilhelm Szreter, Karol Piechuła, Rudolf Szóstek, Jan Malina.

Do Komisji Rewizyjnej powołano kol. inż. Fe-drowskiego, Jaksika i Siwka, jako zastępców kol. Pisarczyka i Orła.

W wolnych wnioskach wysuwano szereg za-żeń do władz na złe traktowanie pracowników, szczególnie Polaków, w kopalniach i hutach ślą-skich. Przedstawiciel województwa p. Br. Zalewski przyrzekł zażalenia te przedstawić p. Wojewodzie i w tym celu zaprosił specjalną delegację Zjazdu dla szczegółowego omówienia powyższych spraw.

W końcu Zjazd uchwalił z okazji imienn p. Mar-szałka Józefa Piłsudskiego ufundować cegielkę na zakup pierwszej łodzi podwodnej im. „Marszałka Piłsudskiego“, na obronę naszego wybrzeża, w wy-sokości 1000 zł., z tem, że poszczególne filje zajmą się zebraniem tego funduszu.

O godz. 4-ej p. prezes dziękując wszystkim za współudział w obradach pożegnał Zjazd hasłem Śl-żaków: „Szczęść Boże“.

ZRZESZENIE PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO

Dn. 24, 25 i 26 marca r. b. odbyło się Zgroma-dzenie Delegatów Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego. W następnym numerze „Nowych To-rów“ podamy ogólne sprawozdanie, tymczasem podajemy skład nowoobраниch władz Zrzeszenia.

Na prezesa ponownie wybrano p. Władysława Tarchalskiego; na vice-prezesów — pp. Kobylńskiego Tadeusza i Przecłockiego Marjana. Sekretarzem został p. Zalewski Jerzy, jego zastępcą p. Milewska Hanna; Skarbnikiem — p. Sander Ludwik, jego zastępcą p. Wyrzykowski Henryk; członkami zarządu — pp. M. Goetz, F. Gadulski, E. Kasprzykie-wicz, L. Kostoński i F. Lewicki.

Sprawy Domu Zdrowia powierzono p. W. Szew-rykowi.

Do Głównej Komisji Rewizyjnej wybrano: K. Puchowicza (przewodniczący), St. Bobińskiego (zast. przew.), K. Ambrożewicz, Dr. St. Fanta, Cz. Madeya i H. Mikołajczuka. Na zastępców — F. Wachowicza i L. Laua.

ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW FUNDUSZU BEZROBOCIA

W dn. 17 — 18 marca r. b. odbył się w War-szawie doroczny Zjazd Delegatów Pracowników Funduszu Bezrobocia. Zebranie otworzył prezes Witold Szturm de Sztrem, przewodniczący p. Mieczysław Grzybowski.

Po przemówieniach powitalnych wygłosili refe-raty członkowie Zarządu Głównego Funduszu Bez-robocia p. A. Zdanowski o zadaniach związków zawodowych i p. H. Rygier o scaleniu ruchu za-wodowego pracowników umysłowych. Następnie omawiano sprawy wewnętrzne związku.

W rezultacie dwudniowych obrad uchwalono szereg doniosłych wniosków, między innymi w sprawie poparcia akcji ekonomicznej o poprawę warunków pracy i płacy pracowników umysło-wych, w sprawie konieczności scalenia ruchu za-wodowego całej klasy pracującej; w sprawie zmian w statucie Związku Zawodowego Pracowników Handlowych, Przemysłowych i Biurowych w War-szawie; (Związek Pracowników F. B. jest jego sek-cją), w sprawie dalszego rozszerzenia działalności związek Pracowników F. B. na prowincję; w spra-wie stabilizacji urzędników F. B. i inne.

Nowoobрани Zarząd ukonstytuował się, jak na-stępuje: p. Witold Szturm de Sztrem — przewod-niczający, p. Kazimierz Rożniewicz — sekretarz, p. Stanisław Żardecki — skarbnik, p. Karol Bugaj-ski, i Mieczysław Grzybowski — członkowie. Za-stępcami członków zostali pp. Bronisław Bakal, Stefan Słupecki, Marja Rożałowska.

Les Associations

RAPPORT

de l'Assemblée Générale des Délégués des Syndicats Réunis des Travailleurs Intellectuels du Commerce, de l'Industrie et des Communes (Z. Z. P. U.) de Katowice, tenue le 18 mars 1928 à Królewska Huta, dans la salle de l'Hôtel Polonais

A 10 h. l'Assemblée a été ouverte par M. Skowro-nek, président du Comité directeur, qui a salué dans la personne du Docteur Zaleski, chef de Divi-

sion, le représentant du woïéwode de Silésie, ainsi que l'ingénieur Franki, Inspecteur de l'Industrie. Le docteur Zaleski a acclamé la Sérénissime Répu-blique de Pologne, ainsi que son Président et le Maréchal Joseph Piłsudski; l'Assemblée a accueilli ces acclamations par des vivats nourris.

Comme président de l'Assemblée a été élu M. Krawczyk, de Wielkie Hajduki, qui a pris la direc-tion des délibérations. La lecture des rapports du président, du trésorier, de la Commission de Révi-sion et du secrétaire général, a été accueillie par les

applaudissements de l'Assemblée. Dans un discours de plus d'une heure, M. Gut, secrétaire général, a rendu compte des affaires courantes et des questions les plus urgentes, puis a donné lecture des résolutions adressées à M. le Président de la République et au Président du Conseil des Ministres, ainsi que de deux autres, destinées aux employeurs.

Ces résolutions furent adoptées par l'Assemblée qui décida en même temps de faire l'appel suivant:

„Le Congrès des Délégués des Syndicats Réunis des Travailleurs Intellectuels du Commerce, de l'Industrie et des Communes, réuni à Królewska Huta le 18 mars 1928, et représentant 1800 membres Polonais de Haute-Silésie, s'adresse de nouveau à tous les Polonais travailleurs intellectuels des institutions privées, en les invitant à créer une organisation unique des Travailleurs Intellectuels Polonais de Haute-Silésie, afin de défendre tant les intérêts du travailleur intellectuel que la cause polonaise en Haute-Silésie“. On prit en outre la résolution de s'adresser aux autorités en leur demandant d'accorder leur appui aux Syndicats Réunis des Trav. Intel. (Z. Z. P. U.), pour les aider à remplir leur mission, si importante tant pour les travailleurs intellectuels, que pour l'Etat.

L'Assemblée décida ensuite d'adresser télégraphiquement ses hommages au Président de la République, au Maréchal Joseph Piłsudski ainsi qu'à M. Grażyński, le très méritant woïéwode de Silésie.

On procéda ensuite à l'élection du Comité Directeur.

Furent élus: M. Skowronek — président, M. Kudłński — vice-président, M. Gut — secrétaire général, M. Dubiel — secrétaire général adjoint, M. Krupa — trésorier, MM. Zbiegeń, Podgórski et l'ingénieur Liłoński — membres du Comité.

A la Commission de Révision furent appelés MM. l'ingénieur Federowski, Jaksik et Siwek, comme membres adjoints MM. Pisarczyk et Orzeł.

Parmi les différentes propositions qui suivirent, on adressa aux autorités de nombreuses plaintes sur la manière dont les travailleurs, et plus spécialement les Polonais, sont traités dans les mines et dans les forges de Silésie. M. Zaleski, représentant du woïéwode, promit de présenter à ce dernier les plaintes en question, et invita l'Assemblée à désigner dans ce but une délégation spéciale, pour traiter la question en détail.

Pour terminer et à l'occasion de la fête du Maréchal Piłsudski, l'Assemblée prit la résolution de contribuer pour 1000 zł. à la construction du premier sous-marin, dit „du Maréchal Piłsudski“, destiné à la défense de nos côtes, décidant que les différentes filiales s'occuperaient de recueillir cette offrande.

A 4 h. le président, après avoir remercié les membres de l'assemblée de leur collaboration, prit

congé d'eux en jetant le mot d'ordre des Silésiens: „Dieu vous garde“.

ASSOCIATION DES EMPLOYÉS DE LA BANQUE DE POLOGNE

Les 24, 25 et 26 mars 1928 a eu lieu l'assemblée des Délégués de l'Association des Employés de la Banque de Pologne. Dans le numéro suivant des „Voies Nouvelles“ nous en donnerons le compte-rendu détaillé, pour le moment nous nous bornons à publier les noms des membres des organes directeurs nouvellement élus de l'Association.

Président: M. Władysław Tarchalski (réélection), vice-présidents: MM. Tadeusz Kobylinski et Marian Przelocki, secrétaire: M. Jerzy Zalewski, secrétaire suppléant: M-me Hanna Milewska, trésorier: M. Ludwik Sander, trésorier suppléant: M. Henryk Wyrzykowski, membres du Comité: MM. M. Goetz, F. Gadulski, E. Kasprzykiewicz, L. Kościński et F. Lewicki.

Les questions intéressant la Maison de Santé ont été confiées à M. W. Szweczyk.

La composition de la Commission Centrale de Revision est la suivante: MM. K. Puchowicz (président), St. Bobiński (vice-président) K. Ambrożewicz, Dr. St. Traut, Cz. Madey et H. Mikołajczuk. Membres suppléants: MM. Wachowicz et L. Lau.

ASSEMBLEE DES DELEGUES DU SYNDICAT DES EMPLOYÉS DE LA CAISSE DE SECOURS AUX CHOMEURS

Les 17 et 18 mars de l'année courante fut tenue à Varsovie l'Assemblée annuelle des Délégués des Employés de la Caisse de Secours aux Chômeurs. La séance fut ouverte par M. Witold Szturm de Sztrem, président; elle fut présidée par M. Mieczysław Grzybowski. Après les discours de bienvenue, les membres du Comité Directeur Central présentèrent leur rapport, M. A. Zdarzewski sur les problèmes qu'ont à résoudre les syndicats professionnels, M. H. Rygier sur la coordination du mouvement professionnel des travailleurs intellectuels. On traita ensuite des affaires intérieures du syndicat. Les deux jours de débats aboutirent à la ratification d'une série de propositions de la plus haute portée, entre autres la question de l'appui à accorder à l'action économique engagée pour l'amélioration des conditions de travail et l'augmentation des appointements des travailleurs intellectuels, ainsi que pour celle de la coordination indispensable du mouvement professionnel de toute la classe laborieuse; on ratifia également les propositions concernant les modifications à apporter au

statut du Syndicat des Employés de Commerce, de Bureau et de l'Industrie de Varsovie (dont le Syndicat des Employés de la Caisse de Secours aux Chômeurs constitue une des sections); on ratifie de même les propositions touchant l'extension en province de l'activité du syndicat des employés faisant partie de celle institution et différentes autres questions.

Le Comité Directeur Central nouvellement élu est composé comme il suit: MM. Witold Szturm de Sztrem — président, Kazimierz Roźniewicz — secrétaire, Stanislas Zardecki — trésorier, Karol Bugajski et Mieczysław Grzybowski — membres, avec comme substituts MM. Bronisław Bakal, Stefan Słupecki et Mme Marja Rożałowska.

Biuletyn

Zrzeszenia Pracowników Pocztovej Kasy Oszczędności

(Bulletin de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale)

V Zgromadzenie Delegatów Zrzeszenia Pracowników P.K.O.

W dn. 25.—27. II. r. b. odbyło się V Zgromadzenie Delegatów Zrzeszenia Pracowników P. K. O. Na Zgromadzenie przybyli w charakterze zaproszonych gości, w imieniu Ministerstwa Skarbu, p. Kulski i dr. Małek, z ramienia Prezydium P. K. O. dyr. Staszewski, oraz przedstawiciele pokrewnych instytucyj: Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych — prezes prof. H. Rygier, sekretarz generalny K. Mora-Brzeziński, Centralnej Organizacji Pracowników Umysłowych — p. Dabulewicz; Zrzeszenia Pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego — prezes St. Bielecki, Stowarzyszenia Pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego — Chorzeński; Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych — J. Krupa; Związku Zawodowego Pracowników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń — Fr. Zarębski, oraz 36 Delegatów Zrzeszenia Pracowników P. K. O. z Warszawy, Krakowa, Katowic, Poznania

Obrady zagalął prezes Zarządu Głównego W. Dobrzyński. Po wygłoszeniu powitalnych przemówień przez wszystkich wymienionych przedstawicieli, przystąpiono do obrad, wybierając na przewodniczącego p. W. Woźnego (Kraków) — sekretarzy: pp. J. Kizlera i W. Połońskiego (Warszawa). Po wysłuchaniu sprawozdania z działalności Zarządu Głównego, wypowiedzianego przez prezesa p. W. Dobrzyńskiego oraz odczytaniu protokołu Głównej Komisji Rewizyjnej, przystąpiono do dyskusji, po czem uchwalono absolutorjum ustępującemu Zarządowi Głównemu wraz z podziękowaniem za wyłożoną działalność i taktowne postępowanie.

Następnie wybrano komisje: 1) t. z. „Matkę”, 2) Taktyczną, 3) Statutową, 4) Doraźnej Pomocy na wypadek śmierci.

W drugim dniu obrad, po wyczerpującej dyskusji, uchwalono wnioski Komisji Statutowej

w sprawie zmian statutu (jedną z ważniejszych jest dokonywanie wyboru prezesa Zarządu Głównego na plenum Zgromadzenia Delegatów), oraz — Komisji Taktycznej, następującej treści:

„Zgromadzenie Delegatów Zrzeszenia Pracowników P. K. O. na V Zjeździe oświadcza, że jedną z przyczyn niezałatwienia szeregu postulatów, przedewszystkiem regulacji poborów pracowników P. K. O., jest nieobsadzenie stanowiska Prezesa P. K. O. Zgromadzenie aprobuje całą działalność dotychczasowych władz Zrzeszenia, stwierdza, iż miała ona jedynie na uwadze podłoże ekonomiczne, a przedewszystkiem poprawę bytu zrzeszonych, Zgromadzenie protestuje przeciw wszelkim insynuacjom, zmierzającym do nadania tej działalności charakteru jakichkolwiek wystąpień politycznych, V Zgromadzenie oczekuje załatwienia przez czynniki miarodajne w najkrótszym czasie słusznych postulatów ekonomicznych pracowników P. K. O.”.

Następnie uchwalono, aby władze Zrzeszenia występowały w przyszłości bezpośrednio tylko do władz P. K. O., uznając tę drogę jedynie za normalną.

Polecono Zarządowi Głównemu w chwili miarowania nowego Prezesa P. K. O. przedłożyć memoriał w sprawie poprawy bytu. Uchwalono wnioski Komisji Doraźnej Pomocy na wypadek śmierci. W trzecim dniu obrad, po rozważeniu i odpowiednich uchwałach, zapadłych w sprawie zgłoszonych wolnych wniosków, wybrano na Prezesa Zarządu Głównego p. Wilhelma Dobrzyńskiego, oraz 8 członków Zarządu, którzy ukonstytuowali się w następujący sposób:

1) Vice-prezes p. St. Borczyk, 2) Vice-prezes p. A. Staniszewski (delegat do Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych); 3) Sekretarz Generalny — p. W. Połoński; 4) Skarbnik — p.

M. Biernacki; 5) Sekretarz zewnętrzny J. Kizler (delegat do Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych i Referent Prasowy); 6) Sekretarz wewnętrzny — p. J. Szymanowska; 7) Rachmistrz — p. A. Prokop; 8) Sekcja doraźnej pomocy — p. J. Anuczynowa.

W skład Zarządu Głównego jako członkowie weszli prezesi kół (na zasadzie zmiany satutu) p. T. Piech (Warszawa), p. S. Chodorowski (Kraków), p. N. Żegilewicz (Poznań), p. J. Cjankiewicz (Katowice).

Obrady zakończono dnia 27.III o godz. 19.30.

Komunikat Zarządu Koła Warszawskiego Zrzeszenia Pracowników P.K.O.

Na Dorocznem Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Koła Warszawskiego Zrzeszenia Pracowników P.K.O. dokonano dn. 15 marca, r. b. wyborów do Władz, które ukonstytuowały się następująco:

ZARZĄD: Prezes — T. Piech, vice-prezes — R. Rejman, sekretarz — I. Nowiński, skarbnik — A. Mischke, gospodarz — R. Maciejewski, rachmistrz —

O godz. 20.30 w lokalu Zrzeszenia Pracowników P. K. O. (Budvena 4) odbył się bankiet dla zaproszonych Gości, Delegatów i Zarządu.

Dnia 3 kwietnia b. r. rozpoczął urzędowanie nowomianowany prezes Poczłowej Kasy Oszczędności p. Dr. H. Gruber. Zarząd Główny Zrzeszenia nie wątpi, że słuszne postulaty ekonomiczne pracowników P. K. O. znajdą zrozumienie u nowego Kierownika Instytucji, i nareszcie będzie definitywnie uregulowana kwestja podniesienia płac ogółu Zrzeszonych.

T. Kmiecik, komisja kuchenna — W. Piątek, komisja handlowa — M. Wimmer, sekcja pogrzebowa — A. Gadomska, bibliotekarz — F. Rzewuski.

KOMISJA REWIZYJNA: W. Bartosik, W. Herman, A. Prokop.

SĄD KOLEŻEŃSKI: K. Paulus, Dr. A. Gawlik, M. Januszewski, J. Wierucki, I. Turski.

Réunion des Délégués

de l'Association des Employés de la Caisse Postale d'Epargne

Du 25 au 27 III 1928 fut tenue la V-me réunion des Délégués de l'Association des Employés de la Caisse postale d'Epargne. A cette réunion assistaient en caractère d'invités, M. Kulski et le Docteur Małek au nom du Ministère des Finances, M. Staszewski au nom de la Caisse Postale d'Epargne, ainsi que les représentants d'institutions apparentées, entre autres de la Confédération Polonaise des Travailleurs Intellectuels (le professeur H. Rygier, président, M. K. Mora-Brzeziński, secrétaire général) et de l'Organisation Centrale des Travailleurs Intellectuels (M. Dabulewicz), ainsi que 36 Délégués de l'Association des Employés des Caisses postales d'Epargne de Varsovie, Cracovie, Katowice et Poznań.

La séance a été ouverte par M. Dobrzyński, président du Comité Directeur Central. Après les discours de bienvenue, les débats furent ouverts par l'élection comme président de la réunion de M. W. Woźny, de Cracovie avec, comme secrétaires, M. M. J. Kizler et W. Połonski, de Varsovie. Après la communication par M. W. Dobrzyński du compte-rendu sur l'activité du Comité Directeur Central et qui fut suivie de la lecture du procès-verbal de la Commission Centrale de révision, on aborda la discussion, à la suite de quoi le Comité Directeur

Central obtint un vote de confiance avec des remerciements pour son activité intensive et pour le tact dont il a fait preuve dans sa manière d'agir.

Le deuxième jour, après avoir épuisé toute la discussion, l'assemblée ratifia les propositions de la Commission du Statut quant aux modifications à apporter à ce dernier (l'une des plus importantes est de procéder à l'élection du Président par l'Assemblée Plénière des Délégués), ainsi que les propositions de la Commission Tactique.

Le Comité Directeur Central reçut la recommandation de présenter un mémoire sur l'amélioration de la situation matérielle des employés, lors de la nomination du nouveau Président de la Caisse Postale d'Epargne. On ratifia ensuite les propositions de la Commission de secours immédiat en cas de décès.

Le troisième jour après examen des différentes résolutions découlant des propositions présentées par les membres de l'assemblée, on procéda à l'élection du nouveau président et des huit membres du Comité Directeur Central. Le choix porta sur M. Wilhelm Dobrzyński. En outre entrèrent en qualité de membres dans la composition du Comité Directeur les présidents de cercles (en vertu des modifications apportées au statut): MM. E.

Piech (de Varsovie), S. Chodorowski (de Cracovie), N. Zegilewicz (de Poznań), J. Cjankiewicz (de Katowice).

Les débats furent clos le 27.III à 19.30.

A 20 h. 30 au siège de l'Association des Employés de la Caisse Postale d'Epargne, 4 rue Boduana, eut lieu un banquet, qui réunit les hôtes, les délégués et les membres du Comité Directeur Central.

Le 3 avril, entra en fonctions M. H. Gruber, nouveau président de la Caisse Postale d'Epargne. Le Comité Directeur Central de l'Association ne doute pas que les légitimes postulats économiques des employés de la Caisse Postale d'Epargne, ne soient compris par le nouveau directeur de cette institution et que la question d'augmentation des appointements sera définitivement réglée.

Communiqué du Comité du Cercle de Varsovie de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale

A l'Assemblée générale de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale du Cercle de Varsovie, réunie le 15 mars 1928, les élections aux organes directeurs de l'association ont donné les résultats suivants:

COMITÉ: Président — *T. Piech*, Vice-président — *R. Rejman*, secrétaire — *J. Nowiński*, trésorier — *A. Mischke*, intendant — *R. Maciejewski*, comptable

ble — *T. Kmiecik*, commission de ravitaillement — *W. Piątek*, commission commerciale — *M. Wimmer*, commission d'allocation en cas décès — *A. Gadomska*, bibliothécaire — *F. Rzewuski*.

COMMISSION DE REVISION: *W. Bartosiak*, *W. Herman*, *A. Prokop*.

COMMISSION D'ARBITRAGE: *K. Paulus*, *dr. A. Gawlik*, *M. Januszewski*, *J. Wierucki*, *J. Turski*.

Z A G R A N I C A

(L'ETRANGER)

Konfederacje Narodowe

(Confédérations Nationales)

Wm. C. KEAY.

National Federation of Professional Workers

General Secretary's report presented to annual conference 4th Feb. 1928.

1. The work of the National Federation has been maintained at an efficient level during the year, under circumstances that have been more difficult than in any previous period since its formation in February 1920. It is a matter for congratulation not only that the Organisation has remained intact, despite the economic depression and intensive attacks in both the industrial and legislative spheres, but that the usefulness of the Federation has been proved in a period demanding effective resistance as well as during years when improved standards are more easily possible. The problems facing a number of the federated societies are of a similar character and the means adopted to preserve and strengthen their activities under such circumstances outwith their control, is deserving of the highest

praise and continuous support. That the Federation and its constituent units will overcome the disabilities arising from compulsory severance of their public service membership apart, from reduced numerical strength, persistent unemployment and other causes, is assured by the spirit which has been evinced during the past year. The movement looks forward to the coming year with every hope and determination to make progress in the work which is being so whole-heartedly pursued.

2. As in previous Annual Reports, owing to the issue in the interim to federated units of complete minutes and reports of meetings held during the year, including numerous documents relating to specific subjects which have been the subject of special consideration, it is not intended in this report to

describe in minute detail the work of the Federation. The chief aspects of the year will be covered, reference being particularly directed to the position obtaining at the time of the issue of this report. There has been during the year very cordial co-operation on the part of all federated societies in the work of the Federation. The utmost willingness has been shown in exchanging information of the character necessary to the progress of the Societies and a growing desire and opportunity taken to use the Federation as a medium for collaboration in all matters affecting salaried workers throughout the country. Not only the decisions which have been reached, but the discussions and mutual contracts have proved of value to the units in the Federation, while in the exchange of information and statistical matter, the work of negotiation with employers an appreciation of the work of other Unions has been greatly facilitated.

3. Among the subjects, which have been reviewed by the National Council, the General Purposes Committee and secretariat are the following: salaries, hours and conditions of service; unemployment insurance; negotiations and disputes of a national character and those between individual unions and employers; the attack on the right or freedom of association, particularly as this affects relationship with the public services; the Trade Disputes and Trades Unions Act in all its aspects and consequential effects; research and statistical work; laws, relating to salaried workers, affecting, contract of employment, both national and international, and the consideration of a draft Bill applicable to British conditions; employers subsidised pension schemes, company unions, and co-partnership schemes; a recruitment campaign for clerical workers, particularly in association with the Joint Consultative Committee with the Trades Union Congress General Council; relations with manual and non-manual workers organisations; compensation for accidents; health of office workers and the Offices Regulation Bill; superannuation; security of tenure; income tax; industrial machinery of negotia-

tion; Widows, Orphans and Old Age Contributory Pensions; educational developments; technical activities; shop-closing and limitation of hours; electricity supply legislation, international contacts, particularly with the League of Nations International Labour Organisation, the International Confederation of Professional Workers, the Committee et Institute of Intellectual Cooperation, the International Federation of Commercial Clerical and Technical Employees and individual federations and associations abroad, and the representation and scope of the Advisory Committee on professional workers of the International Labour Office; Regional organisation; Patents; Employment Agencies; Registration of various professions; rationalisation of industry; radius agreements; restrictions of employers, preventing future engagement of employees; cost of living; provincial differentiation etc. in addition to the general business administration of the Federation.

4. The Federated Societies have maintained the position relating to salaries, hours and conditions of service in a very efficient manner, despite many adverse tendencies. Relatively the position of salaried workers, as a whole during the year, has improved, due to the continuance of standards with a measurable reduction in the cost of living (68% above July 1914 at 31-st Dec. 1927 as compared with 75% a year ago). In various directions definite improvements are recorded, apart from this factor, which have only been possible through organisation and active cooperation. The only services in which appreciable reductions have taken place are those, which are either wholly or insufficiently organised. Needless to say, it is such unorganised workers which form the only serious menace to prevailing standards, together with the degree of unemployment, which, though happily less than in the preceding year, is still unnecessarily high (9.8% at 19-th Dec. 1927 as compared with 11.9% 20-th Dec. 1926). The Societies have been very active both in endeavouring to reach unorganised employees in the various services and in providing for unemplo-

yed members. The latter provisions have ensured that members have less inducements to take situations at reduced remuneration. These activities have had an excellent effect and the policy pursued has been amply justified by results and will be continued with equal vigour during the present year. The treatment of unemployment by the State has been less satisfactory as a study of Unemployment Act of 1927 reveals. There has also been little done by the Government to lessen seriously the degree of unemployment, it being apparently accepted as an axiom, that there is no advantage in making adequate provision either of work or of maintenance, as a large reservoir of unemployed on the verge of starvation is presumably a means of keeping wages and salaries at as meagre a level as possible, a condition of affairs considered highly desirable by the majority of employers organisations and financiers.

5. That there is, however, an influential section of employers who do not subscribe unqualified approval to this erroneous theory, is indicated by the recent meetings, which have been made for mutual consideration of industrial conditions. While it is true that these employers speak in their individual capacity and not through their respective organisations, the necessity for leaving nothing undone to arrive at an improvement in outlook justifies serious consideration of the proposals. As salaried workers will be equally affected with all other employed workers, it will be advantageous to note the suggested points under immediate discussion:

The better organisation of existing in-

dustries by means of amalgamation, rationalisation, introduction of new processes and new methods, both technical and administrative.

Provision for workers made redundant, involving questions of transfer, compensation and pensions.

Improving the security and status of the worker.

Housing, health and unemployment insurance, and methods of education.

Taxation and rating in relation to industry.

The causes of trade disputes and the best way of avoiding them.

Profit-sharing.

This programme is in itself not quite sufficient. There is the subject of the machinery, either existing or to be set up to arrive at and develop conclusions which may be operated in each industry or service. There is the reversal of policies at present pursued involving depreciation of the workers standard of life. There is the necessity for recognition that administrative and technical staffs are entitled to express their views through accredited organisations and to share with other workers in representation and at least part control of the undertakings concerned. There is the attitude of employers and their organisations towards assisting in the repeal of the Trade Disputes and Trade Unions Act. The closest watch is being kept by the Federation on developments, and representations will be made in the right quarters to ensure that the salaried workers position is adequately considered and safeguarded. (to be continued)

Narodowa Federacja Pracowników Umysłowych Zawodowych*)

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego, przedłożone na dorocznym Zjeździe dnia 4 lutego 1928 r.

Pomimo warunków trudniejszych, niż w okresach poprzednich od czasu powstania Federacji (luty 1920 r.), praca Narodowej Federacji w ciągu roku ubiegłego została utrzymana na należytych poziomach.

Godnym uwagi jest fakt, że organizacja pozo-

stała niezachwiana pomimo złego położenia ekonomicznego i usilnych napaści ze strony świata przemysłowego i sfer rządowych i okazała się pożyteczna zarówno w okresie, wymagającym wy-

*) W Anglii nazwa „Federacji” odpowiada „Konfederacji” w innych krajach europejskich. „Federation of Professional Workers” dosłownie znaczy „Federacja Pracowników Zawodowych”.

trwałej odporności, jak w okresie, gdy miała lepsze warunki rozwoju. Zagadnienia, które nasuwały się poszczególnym sfederowanym związkom, miały pokrewny charakter i działalność, którą te związki rozwinęły, aby podtrzymać i wzmocnić swoje istnienie, jest godna najwyższej pochwały i stałego poparcia. Energja, którą Federacja okazała w ostatnim roku, z pewnością pokona liczne trudności, jak przymusowe usunięcie członków od udziału w pracy społecznej, zmniejszenie się ilości członków i stałe trwające bezrobocie, oczekując zbliżającego się roku z nadzieją i ufnością w dalszy rozwój pracy, której oddana jest całem sercem.

Tak samo jak w poprzednich dorocznych sprawozdaniach, zbędne jest w obecnym opisywanie szczegółowe pracy Federacji, gdyż w międzyczasie wydawano dla związków szczegółowe sprawozdania, dotyczące kwestyj, które były specjalnie rozpatrywane na zebraniach, odbytych w ciągu roku. Podam tylko zarysy najważniejszych kwestyj, z uwzględnieniem stanu prac Federacji do chwili obecnej. Podczas ostatniego roku poszczególne związki wykazały dużo dobrej woli we współpracy z działalnością Federacji, wykorzystwały one należycie sposobność posługiwania się Federacją, jako pośrednikiem we wszystkich sprawach, dotyczących pracowników najemnych całego kraju, pobierających stałe wynagrodzenie. Postanowienia, które zapadły na zebraniach Federacji, oraz wymiana zdań i zbliżenie wzajemne okazały się bardzo korzystne dla związków, wchodzących w skład Federacji, zaś wymiana wiadomości i danych statystycznych ułatwiła ogromnie pertraktacje z pracodawcami i ocenę działalności innych związków.

Następujące sprawy zostały rozpatrzone przez Radę Naczelną, Komitet dla Spraw Ogólnych oraz Sekretarjat: płace, czas i warunki pracy, ubezpieczenie od bezrobocia, pertraktacje i zatargi ogólne i między poszczególnymi związkami a pracodawcami; obrona wolności stowarzyszania się, szczególnie gdy to dotyczy stosunku do instytucji użyteczności publicznej; Ustawa o Zatargach Przemysłowych i Związkach Zawodowych (Trade Union) z uwzględnieniem wszelkich ich możliwości i skutków; narodowe i międzynarodowe ustawy o umowach pracy najemnych pracowników umysłowych; rozpatrzenie projektu ustawy o najmie pracy, która by odpowiadała warunkom bytu w Anglii; projekty dotyczące emerytury (ustalone przez pracodawców), związki przedsiębiorstw; przepisy o udziale w przedsiębiorstwach; werbowanie pracowników biurowych na członków związków, w szczególności wspólnie ze Zjednoczonym Doradczym Komitetem przy Generalnej Radzie Kongresu Związków Zawodowych; stosunki z organizacjami pracowników fizycznych i umysłowych; odszkodowanie w razie wypadku; warunki zdrowotne w biurach i „Ustawy o Pracy Biurowej“; warunki pewności dzierżawy; podatek dochodowy; technika pertraktacji w przemyśle; pensje wdów, sierot i starców; wychowanie

i wykształcenie; organizacja przemysłu; godziny zamknięcia sklepów i ograniczenie ilości godzin pracy w handlu; ustawodawstwo, dotyczące warunków dostawy prądu elektrycznego; nawiązanie międzynarodowych stosunków, a w szczególności z Międzynarodowym Biurem Pracy przy Lidze Narodów, Międzynarodową Konfederacją Pracowników Umysłowych, Komisją i Instytutem Współpracy Intelktualnej, Międzynarodową Federacją Pracowników Handlowych i Technicznych oraz poszczególnymi stowarzyszeniami zagranicznymi; reprezentacja i cele Komisji Doradczej do spraw dotyczących pracowników umysłowych przy Międzynarodowym Biurze pracy; organizacje lokalne; patenty, urzędy pośrednictwa pracy; rejestracja poszczególnych zawodów; racjonalizacja przemysłu; umowy terytorjalne (obejmujące pewne obszary); ograniczenia dla pracodawców przy najmie pracowników; koszty utrzymania; uwzględnienie odrębnych warunków prowincji; wreszcie ogólne administracyjne sprawy Federacji.

Pomimo wielu trudności udało się Zjednoczonym Związkom bronić wytrwale stanowiska swego w sprawie płac, warunków i czasu pracy. Stosunkowo był pracowników najemnych podczas ostatniego roku polepszył się dzięki utrzymaniu płac na tym samym poziomie i pewnemu zmniejszeniu się kosztów utrzymania (31 grudnia 1927 r. koszty te wynosiły 68% — zaś w roku 1926 — 75% ponad koszty w lipcu 1914 r.). Poza tem polepszenie nastąpiło w wielu kierunkach dzięki dobrej organizacji i czynnej współpracy związków. Pogorszenie nastąpiło jedynie tam, gdzie organizacja była zła lub niedostateczna. Niezorganizowani pracownicy, jak również bezrobocie (choć mniejsze niż w roku ubiegłym, jednak znaczne — 9,8% dn. 19.XII 1927, w stosunku do 11,9% dn. 20.XII 1926) zagrażają dalszemu utrzymaniu poziomu płac. Związki rozwinęły usilną działalność w celu zwerbowania nie-stowarzyszonych pracowników i zabezpieczenia bezrobotnych, przez co łatwiejszą staje się walka z „posadami o zredukowanych płacach“. Działalność w tym kierunku dała doskonałe wyniki i będzie nadal prowadzona nieustraszenie w roku bieżącym. Pomoc okazywana bezrobotnym przez Rząd była w tym roku mniejsza, jak to wynika ze sprawozdania dotyczącego bezrobocia 1927 r. Rząd uczynił niewiele dla zmniejszenia ilości bezrobotnych, przyjmując za pewnik — zdaje się — że duża ilość bezrobotnych jest rekojmią utrzymania płac na możliwie niskim poziomie, co dogadza większości organizacji pracodawców i kapitalistów.

Jednakże szereg konferencji, na których wspólnie z pracodawcami omawiano stosunki panujące w przemyśle, wykazał, iż poważna ilość pracodawców nie podziela tej mylnej teorii. Występują oni wprawdzie indywidualnie, a nie w imieniu swych organizacji, należy jednak ich oświadczenia rozpatrzyć poważnie ze względu na doniosłość sprawy i konieczność osiągnięcia w tej dziedzinie dodatnich

rezultatów. Ponieważ pracownicy najemni zatrudnieni stale (salaried workes) są w tym wypadku zainteresowani narówni z innymi pracownikami, podaję poniżej wnioski, które były rozpatrywane na powyższych konferencjach:

Osiągnięcie lepszej organizacji pracy przez koncentrację przemysłu, racjonalizację pracy oraz wprowadzenie nowych metod technicznych i administracyjnych.

Kapitał zapasowy, przeznaczony na wynagrodzenia pracowników, ich odszkodowania i ubezpieczenia.

Polepszenie warunków pracy i bezpieczeństwa pracowników.

Kwestja mieszkaniowa, zdrowotna, ubezpieczenie od bezrobocia i metody wychowania.

Podatki i świadczenia w przemyśle.

Przyczyny zatargów pracy i sposób uniknięcia ich.

Udział w zyskach.

Program ten nie wyczerpuje wszystkiego. Pozostaje otwartą kwestja urządzeń maszynowych

w związku z którą trzeba opracować pewien ogólnikowy regulamin. Nie obejmuje on również kwestji zwalczania obecnej polityki, zmierzającej do obniżenia poziomu życia pracowników; konieczności uznania, iż personel administracyjny i techniczny winien mieć prawo wyrażania swego poglądu za pośrednictwem reprezentacji uznanych organizacji, oraz uczestniczenia pracowników umysłowych łącznie z robotnikami w t. zw. „delegacjach” mających pewnego rodzaju kontrolę nad przedsiębiorstwem. *)

Wreszcie program nie omawia naszego stosunku do dążeń pracodawców i ich organizacji, zmierzających do odroczenia prac Parlamentu nad ustawami o „Zatargach Przemysłowych” i „Związkach Zawodowych”. Federacja śledzi bacznie za rozwojem wypadków w powyższej sprawie, celem odpowiedniego zabezpieczenia pracowników najemnych. (d. c. n.)

*) Kontrola w sprawach: najmu, wspólności płac, higieny pracy i t. d.

Federation Nationale des Travailleurs Intellectuels Professionnels en Grande Bretagne*).

Compte-rendu du Secrétaire Général présenté à l'Assemblée annuelle tenue le 4 février 1928.

Malgré que les conditions soient actuellement plus difficiles que celles qui ont suivi la création de la Fédération (février 1920), le travail accompli par la Fédération Nationale au cours de l'année dernière a été maintenu à un niveau convenable.

Un fait digne d'attention est, que l'organisation n'a été ébranlée ni par sa mauvaise situation économique, ni par les attaques vigoureuses du monde industriel et des sphères gouvernementales; elle s'est révélée utile tant dans la période exigeant une force de résistance durable que dans celle où elle se trouvait dans des conditions de développement plus favorable. Les problèmes qui se sont posés aux différents syndicats fédérés, possédaient un caractère analogue et l'action menée par ces syndicats pour maintenir leur existence et en augmenter la force, est digne des plus grands éloges et d'un appui permanent. L'énergie montrée par la Fédération au cours de l'année dernière, viendra certainement à bout de nombreuses difficultés: la façon dont on écarte par contrainte nos membres de toute participation aux travaux d'intérêt social, la diminution du nombre de nos membres et le chômage qui persiste. Notre organisation attend l'année prochaine avec espoir et confiance dans le développement du travail auquel elle s'adonne de tout coeur.

De même que dans les précédents comptes-rendus

annuels, il n'est pas nécessaire dans celui-ci de vous faire en détail le tableau des travaux de la Fédération, étant donné qu'entre temps on a présenté aux syndicats des rapports détaillés, touchant des questions qui ont été spécialement examinées au cours des séances tenues dans le courant de l'année. Je me bornerai à esquisser les principales questions, en tenant compte de l'état des travaux de la Fédération jusqu'à l'heure présente. Durant l'année dernière, les différents syndicats ont manifesté beaucoup de bonne volonté dans leur collaboration avec la Fédération; il ont su de manière appropriée se servir de la Fédération comme d'un intermédiaire dans toutes les questions concernant les travailleurs salariés à appointements fixes. Les résolutions prises au cours des réunions de la Fédération, de même que l'échange de vues et le rapprochement mutuel se sont révélés très profitables aux syndicats affiliés à la Fédération, de même également que l'échange de nouvelles et de données statistiques a énormément facilité les pourparlers avec les employeurs ainsi que la juste estimation de l'activité des autres syndicats.

Les questions suivantes ont été examinées par le Conseil Supérieur, le Comité pour les questions

*) En Angleterre la dénomination „Fédération” répond au mot „Confédération” employé dans les autres pays d'Europe. „Federation of Professional Workers” signifie exactement „Fédération des Travailleurs Professionnels”.

d'intérêt général et par le Secrétariat: salaires, temps et conditions du travail, assurance contre le chômage, pourparlers et conflits soit généraux, soit entre les différents syndicats et les employeurs; défense de la liberté d'association, surtout quand il s'agit d'une institution d'intérêt public; loi sur les conflits industriels et sur les syndicats (Trade Union), compte tenu de leurs grandes possibilités et des conséquences; lois nationales et internationales sur les contrats de travail des travailleurs intellectuels salariés; examen d'un projet de loi sur le travail salarié, qui répondrait aux conditions de vie en Angleterre: projets touchant les retraites (fixés par les employeurs); syndicats des entreprises, règlements sur la participation aux entreprises; recrutement des employés de bureau comme membres des syndicats, principalement d'accord avec le Comité-Conseil Unifié, près du Conseil Général du Congrès des Syndicats professionnels; relations avec les organisations de travailleurs manuels et intellectuels; indemnités en cas d'accident, conditions d'hygiène dans les bureaux et "lois sur le travail de bureau"; conditions de certitude de mélayage; impôt sur le revenu; technique des pourparlers dans l'industrie; pensions pour veuves, orphelins, vieillards; éducation et formation intellectuelle; organisation de l'industrie; heures de fermeture des magasins et limitation des heures de travail dans le commerce; législation concernant les conditions de réception du courant électrique; création de relations internationales, et principalement avec le Bureau International du Travail près de la Société des Nations, la Fédération Internationale des Travailleurs Intellectuels, la Fédération Internationale des employés de commerce et techniques, ainsi qu'avec les différentes sociétés étrangères: représentation et but de la Commission Conseil pour les questions concernant les travailleurs intellectuels près du Bureau International du Travail; organisations locales, patentes, bureaux de placement; enregistrement des différentes professions; rationalisation de l'industrie; conventions territoriales (embrassant certains territoires); limitation des droits des employeurs dans l'engagement du personnel; frais d'entretien; prise en considération de la différence des conditions de vie en province; enfin questions administratives générales de la Fédération.

En dépit de nombreuses difficultés les Syndicats Unis ont réussi à défendre durablement leur point de vue dans la question du salaire, des conditions et du temps de travail. Au cours de l'année dernière la situation matérielle des travailleurs salariés s'est relativement améliorée grâce au maintien des salaires à leur niveau et à une certaine diminution des frais d'entretien (le 31 décembre 1927 ces frais atteignaient 68% et en 1926 75%

de plus que ceux de juillet 1914). En outre, des améliorations se sont produites dans de nombreux sens grâce à la bonne organisation et à l'active collaboration des syndicats. Les choses n'ont empiré que là où l'organisation était mauvaise ou insuffisante. Les travailleurs non organisés, de même que les chômeurs (bien que moins nombreux que l'an dernier, cependant en nombre important — 9,8% le 19.XII. 1927 comparativement à 11,9% le 20.XII. 1926) mettent en danger le maintien du niveau des salaires. Les syndicats ont fait croître leur activité dans le but de recruter les travailleurs non syndiqués et d'assurer les chômeurs, grâce à cela la lutte contre „les places à salaire réduit" est devenue plus facile. L'activité déployée dans ce sens a donné d'excellents résultats et sera poursuivie infatigablement cette année. L'aide accordée par le gouvernement aux chômeurs a été moins grande cette année, c'est ce qui ressort des comptes-rendus sur le chômage en 1927. Le gouvernement a peu fait pour faire tomber le nombre des sans-travail, considérant semble-t-il comme certain qu'un grand nombre de chômeurs est un moyen pour maintenir les salaires à un niveau aussi bas que possible ce qui fait l'affaire de la plupart des organisations d'employeurs et de capitalistes. Néanmoins toute une série de conférences au cours desquelles on a traité avec les employeurs de la situation qui règne actuellement dans l'industrie, a montré qu'un nombre important d'employeurs ne partageait pas cette théorie erronée. Ces derniers agissent il est vrai individuellement et non pas au nom de leurs organisations, mais cependant leurs déclarations doivent être examinées sérieusement en égard à la haute importance de la question et à la nécessité qu'il y a d'obtenir dans ce domaine des résultats fructueux. Etant donné que les travailleurs salariés pourvus d'un emploi permanent (salaried workes) sont dans le cas tout aussi intéressés que les autres travailleurs, je donne lecture ci-dessous des propositions qui furent examinées au cours des conférences précitées: obtention d'une meilleure organisation par concentration de l'industrie, rationalisation du travail et introduction de nouvelles méthodes techniques et administratives. Capital de réserve destiné à payer les travailleurs, à les indemniser, à les assurer. Amélioration des conditions de travail et de sécurité des travailleurs. Question de logement, de santé, d'assurance contre le chômage et méthodes d'éducation. Impôt et charges sociales dans l'industrie. Causes des conflits de travail et manière de les prévenir. Participation aux bénéfices.

Ce programme n'épuise pas toutes les questions; reste ouverte celle des installations de machines au sujet de laquelle il importe d'élaborer certain règlement général. Il n'embrasse pas non plus la question de la lutte contre la politique actuelle.

(à suivre)

Chronique

UNION INTERNATIONALE DES ARTISTES DRAMATIQUES

L'Union internationale des artistes dramatiques a chargé son secrétariat de demander au Bureau international du Travail des informations sur plusieurs questions de caractère international. L'Union désirerait d'abord être renseignée sur les obstacles qui s'opposent, dans différents pays, au libre déplacement des artistes et, en particulier, sur les dispositions légales ou contractuelles qui tendent à empêcher l'entrée dans certains pays d'artistes étrangers. Elle suggère, en outre, l'institution d'une enquête sur l'effort tenté dans différents pays pour régler, par une législation spéciale, les conditions de travail des artistes de théâtre.

L'Union internationale des artistes dramatiques se propose la défense des intérêts sociaux, économiques et juridiques de ses membres, dont le nombre dépasse 34.000, répartis dans 21 pays. Les principales organisations affiliées à l'Union sont celles d'Allemagne avec 10.000 membres, des Etats-Unis avec 7.500 membres, de France, avec 3.865 membres, de Pologne.

Le prochain congrès de l'Union aura lieu à Paris, en 1928.

FEDERATION INTERNATIONALE DES JOURNALISTES

La Fédération internationale des journalistes, qui groupe plus de 25.000 membres appartenant

à vingt-cinq pays et a pour but principal d'intéresser les pouvoirs publics aux conditions de vie et de travail des journalistes, a récemment enregistré les adhésions des associations suivantes:

Association de la presse suisse; Syndicat tchécoslovaque de la presse de langue allemande; Fédération des journalistes australiens; Association Nationale des journalistes de la Hollande et Association Nationale des journalistes de la Lettonie.

La Fédération a créé récemment plusieurs commissions qui s'occuperont respectivement de la documentation et des archives, des finances, des études techniques, de la prévoyance et de l'assistance, et des études juridiques. La commission de documentation a mis au point un important recueil de textes de contrats, qui constitue un code international de la condition des journalistes; ce recueil est actuellement établi en français; des éditions en allemand et en anglais sont en préparation.

LES ASSOCIATIONS D'ARTISTES

Il vient de se constituer à Vienne une „Fédération des Associations autrichiennes d'artistes“ (Schutzverband schaffender Künstler Oesterreichs).

La nouvelle organisation, qui groupe les principales sociétés d'artistes de l'Autriche, a pour but essentiel la défense des intérêts professionnels des peintres, sculpteurs, compositeurs, écrivains, etc.

Kronika

MIEDZYNARODOWA UNJA ZWIĄZKÓW ARTYSTÓW DRAMATYCZNYCH

Międzynarodowa Unja Związków Artystów Dramatycznych poleciła swemu Sekretarjatowi zasięgnąć w Międzynarodowym Biurze Pracy informacji w kilku sprawach o charakterze międzynarodowym. Unja związków chciała przedewszystkiem wiedzieć o trudnościach, jakie nasuwają się artystom w różnych krajach przy zmianie miejsca pracy, a w szczególności o ustawowych lub kontraktowych przepisach, zmierzających do utrudnienia artystom zagranicznym wstępu do kraju. Unja związków poddaje myśl utworzenia specjalnej instytucji dla śledzenia usiłowań różnych państw, dążących do ustanowienia specjalnych ustaw o warunkach pracy artystów dramatycznych.

Międzynarodowa Unja Związków Artystów Dramatycznych stawia sobie za zadanie obronę inte-

resów społecznych, ekonomicznych i prawnych swoich członków; liczba ich przekracza 34.000 w 21 krajach. Najważniejsze organizacje należące do Międzynarodowej Unji Związków są: niemiecka — 10.000 członków, Stanów Zjednoczonych — 7.500 czł., Francji — 3.865 czł. i Polski.

Następny Kongres Unji odbędzie się w Paryżu w 1928 r.

MIEDZYNARODOWA FEDERACJA DZIENNIKARZY

Międzynarodowa Federacja Dziennikarzy, do której należy przeszło 25.000 członków z 25 krajów, ma na celu zainteresowanie czynników międzynarodowych warunkami pracy dziennikarzy. Do Federacji przystąpiły ostatnio następujące związki: Związek Prasy Szwajcarskiej, Syndykat Czechosłowackiej prasy w języku niemieckim, Federacja Dzien-

nikarzy Australijskich. Narodowy Związek Dziennikarzy Holandji i Narodowy Związek Dziennikarzy Łotwy.

Federacja wyłoniła kilka komisyj, które zajmują się odnośnie następującymi sprawami: dokumentami i archiwum, finansami, badaniami technicznymi, pomocą prawną i studjami prawnymi. Komisja dokumentów ułożyła znakomity zbiór tekstów kontraktów, który da podstawę międzynarodowemu kodeksowi warunków umów dziennikarzy. Zbiór ten obecnie został wydany w języku

francuskim, wydawnictwa w językach niemieckim i angielskim są w przygotowaniu.

ZWIĄZKI ARTYSTÓW

W Wiedniu utworzyła się Federacja Związków Artystów Austrjackich (Schutzverband schaffender Künstler Oesterreichs). Celem tej nowej organizacji, która łączy główne stowarzyszenia artystów Austrii, jest obrona interesów zawodowych malarzy, rzeźbiarzy, kompozytorów, pisarzy i t. p.

TREŚĆ — SOMMAIRE:

I — Głosy przywódców ruchu konfederacyjnego (Voix des leaders du mouvement cétéiste). II—C.I.T.I.: Représentation des travailleurs intellectuels au B. I. T. (Przedstawicielstwo pracowników umysłowych w B. I. T.). III — POLSKA (LA POLOGNE): K. Mora-Brzeziński — Scalenie ruchu zawodowego prac. umysł. (Unification du mouvement professionnel des trav. intell.). *Polska Konfederacja (C.T.I. Polonaise)*: IV Walny Zjazd (IV Congrès Général) — List p. F. Maurette'a (Lettre de M. F. Maurette)—Projekt Centrali Kredytowej (Projet de l'Institution Centrale de Crédit). *Z życia związków (Les Associations)*: Walny Zjazd Z. Z. P. U. (L'Assemblée Générale de Z. Z. P. U.). — Zrzeszenie Pracowników Banku Polskiego (Ass. des Employés de la Banque de Pologne) — Zjazd Delegatów Z. P. F. B. (Assemblée des Délégués du S. E. C. S. Ch.). *Biuletyn Zrzeszenia P. K. O. (Bulletin de l'Ass. des Empl. de la C. E. P.)*: V Zgromadzenie Delegatów (V-e Réunion des Délégués) — Komunikat Koła Warszawskiego (Communiqué du Cercle de Varsovie). IV — ZAGRANICA (L'ETRANGER): *Konfederacje Narodowe (Confédérations Nationales)* — Wm. C. Keay — National Federation of Prof. Workes (Narodowa Federacja Angielska — Fédération Nationale). *Chronique (Kronika)*.

PRENUMERATA „NOWYCH TORÓW“

Dla członków związków należących do Polskiej Konfederacji:

Rocznie . . . . 7 zł. 50 gr.

Półrocznie . . . . 4 zł.

Przy prenumeratach zbiorowych (dla związków): rocznie 5 zł., półrocznie 2 zł. 75 gr.

Numer pojedynczy — 1 zł. 20 gr.

Etranger: un an — 6 fr. suisses, six mois — 3.50 fr. suisses.

Dla prenumeratorów, nienależących do Polskiej Konfederacji:

Rocznie . . . . 10 zł.

Półrocznie . . . . 5 zł. 50 gr.

CENA OGŁOSZEŃ: Pierwsza i ostatnia strona okładki — 400 zł.; $\frac{1}{2}$ str. — 200 zł.; $\frac{1}{4}$ str. — 100 zł. Druga i trzecia strona okładki, strona przed tekstem i za tekstem — 240 zł. $\frac{1}{2}$ — 120 zł.; $\frac{1}{4}$ — 60 zł.; $\frac{1}{8}$ — 30 zł.; $\frac{1}{10}$ — 15 zł. Pozostałe strony po 180 zł.; $\frac{1}{2}$ — 90 zł.; $\frac{1}{4}$ — 45 zł.; $\frac{1}{8}$ — 24 zł.; $\frac{1}{16}$ — 12 zł. Wkładka sztyw na 400 zł.

Ogłoszenia przyjmuje administracja ul. Szpitalna 1 m. 3, tel. 295-85 od g. 9-ej do 3-ej i od 5-ej do 7-ej prócz niedziel i świąt.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI, CZWARTKI I PIĄTKI OD 5 — 7

Wydawca: Tow. Wydawnicze „PANTEON“ s. z o. o.

REDAKTOR: KAZIMIERZ MORA-BRZEZIŃSKI

Tłocznia W. Łazarskiego, Warszawa, Złota 7/9

K A S A
PRZEMYSŁOWCÓW WARSZAWSKICH
SPÓŁDZIELNIA KREDYTOWA

ZAŁOŻONA W ROKU 1924

UL. KRÓLEWSKA 18

W WARSZAWIE

TEL. Nr.: 201-40, 418-92

PRZYJMUJE WKŁADY TERMINOWE I NA KAŻDE ŻĄDANIE,
ORAZ ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE W ZAKRES
BANKOWOŚCI WCHODZĄCE

DLA
URZĘDÓW, BIUR, BANKÓW I T. P.

D O S T A W Y

MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH, PRZYBORÓW BIU-
ROWYCH, DRUKÓW, KSIĄG HANDLOWYCH I T. P.

Polska Składnica Pomocy Szkolnych („O T U S“)

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 33

TELEFON DZIAŁU MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH 287-30

Najniższe ceny

Żądać ofert

Szybka dostawa

D O M S Z T U K I

SP. AKC.

WARSZAWA, CHMIELNA 5

TELEFONY Nr. Nr. 32-71 i 96-32

W Y S T A W A D Z I E Ł S Z T U K I

OBRAZY, SZTYCHY, CERAMIKA,
TKANINY, DYWANY WSCHODNIE,
STARE STYLOWE MEBLE.

Sprzedaż ∴ Komis ∴ Kupno

PAŃSTWOWY MONOPOL SPIRYTUSOWY W POLSCE

na podstawie Ustawy z dn. 31 lipca 1924 r. (znowelizowanej Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 marca 1927 r.) ma od dn. 1 stycznia 1925 r. wyłączne prawo **zakupu i sprzedaży spirytusu służącego do zużycia w granicach Rzeczypospolitej, oraz wyrobu i sprzedaży wódek czystych.**

DYREKCJA P. M. S., WYKONYWUJĄCA POWYŻSZY PRZYWILEJ
PAŃSTWOWY, WPLACIŁA DO SKARBU PAŃSTWA

TYTUŁEM ZYSKU SKARBOWEGO:

NA RZECZ ZWIĄZKÓW KOMUN.:

zł. 173.000.000 — w r. 1925 — zł. 22.411.000

zł. 248.600.000 — w r. 1926 — zł. 44 073.000

zł. 336.797.000 — w r. 1927 — zł. 31.600.000

W Centrali i instytucjach sobie podległych Dyrekcja P. M. S. zatrudnia **1005 urzędników** i pracowników, 47 funkcjonariuszy niższych, oraz przeszło **2000 robotników** i rzemieślników.

20 fachowców-chemików, zatrudnionych w Centralnym Laboratorium Dyrekcji, oraz 5 laboratoriach okręgowych, baczy stale, aby wyroby monopolowe były jaknajmniej dla zdrowia szkodliwe.

Własne wytwórnie wódek: w Białymostku, Brześciu n/B., Kowlu, Lwowie, Łodzi, Stanisławowie, Starogardzie, Warszawie, Wilnie, Włocławku.

Własne rektyfikacje spirytusu: w Warszawie, Toruniu, Starogardzie.

Rozlewnie komisowe: w Krakowie i Stanisławowie.

98 własnych hurtowni.

48 własnych sklepów detalicznych.

W najbliższym czasie z inicjatywy i przy poparciu Dyrekcji P. M. S. ukaże się na rynku nowy środek napędowy do samochodów — **mieszanka benzyny ze spirytusem bezwodnym**. Rozpowszechnienie się tej mieszanki, będącej materiałem napędowym wyższej wartości, niż czysta benzyna, rozszerzając znacznie zakres zastosowania spirytusu, pozwoli na stopniowe ograniczanie sprzedaży spirytusu na trunki, bez uszczerbku dla produkcji gorzelniczej, która w Polsce nie może i nie powinna ulec zmniejszeniu, ze względu na gorzelnie rolnicze, wytwarzające z ziemniaków przeszło 90% całej ilości naszej surówki i odgrywające wielką rolę w rozwoju kultury rolnej kraju.